

OPINNÄYTETYÖ

KASVATUKUMPPANUUSMALLIN KEHITTÄMINEN TANSSI- JA VOIMISTELUSEURA ILLUSIONISSA

Tuija Runtuvuori

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika

12/2021

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi

Tekijät: Runtuvuori, Tuija
Opinnäytetyön nimi: Kasvatuskumppanuusmallin kehittäminen Tanssi- ja voimisteluseura Illusionissa
Sivumäärä: 38 ja 11 liitesivua
Työn ohjaaja: Nikkilä, Juha
Työn tilaaja: Tanssi- ja voimisteluseura Illusion ry

Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan varhaiskasvatuksessa tapahtuvaa perheen ja ammattihenkilöstön välistä yhteistyötä. Se pitää sisällään laajemman kasvatuksellisen sisällön, joka perustuu vanhemman osallisuuden vahvistamiseen. Pelkkä ylhäältäpäin jaettu tieto ei riitä täyttämään vanhempien osallisuuden tunnusmerkkejä.

Tanssi- ja voimisteluseura Illusion on urheiluseura Keski-Suomessa. Seura haluaa kehittää toimintaansa kasvatuskumppanuusmallin, jonka tavoite on lisätä dialogia valmennuksen, joukkueen ja vanhempien välille. Opinnäytetyössä tarkastellaan seurassa jo olemassa olevia toimintamalleja, jotka täyttävät kasvatuskumppanuuden ehdot ja tämän pohjalta tavoitteena on laatia toimenpide-ehdotuksia seuratyöhön, joiden tehtävänä on lisätä dialogia vanhempien ja seuratyöntekijöiden välillä.

Aineistonkeruu menetelmänä käytettiin sähköistä kyselyä, joka lähetettiin seuratoimijoille ja vanhemmille. Kysely selvensi, että vaikka dialogia vahvistavia toimia on seurassa jo käytössä, ymmärrys siitä miksi näitä tehdään, on epäselvää. Kyselystä esiin nousseiden huomioiden perusteella toteutettiin aivoriihi yhteistyössä seuratoimijoiden kanssa. Tuotoksena syntyi toimenpide-ehdotuksia, joilla kasvatuskumppanuutta seuran sisällä voidaan parantaa.

Tämä työ herättää pohtimaan seuraurheilun vaikutusta lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen laajemmasta näkökulmasta. Suomessa seuraurheilun maailmassa viettää lapsista ja nuorista tutkimusten mukaan yli puolet. Urheilua tarjoavilla Seuroilla on suuri vastuu kasvatuskäytännön toteutumisesta ja tämä työ nostaa esiin toimia, jotka mahdollistavat yhteistyön seuratoimijoiden ja vanhempien välillä. Tämä suhde hyödyttää ennen kaikkea urheilua harrastavaa lasta. Kasvatuskumppanuuden näkökulmasta voidaan puhua myös palvelun tarjoajan ja kuluttajan välisestä suhteesta.

Urheilevan lapsen kohdalla vanhemman rooli tunnistetaan usein 3 K:sta, joita ovat kannustaminen, kuljettaminen ja kustantaminen. Tässä työssä tämä rooli halutaan päivittää vastaamaan 5K:n periaatteita, joita ovat positiiviseen kasvatukseen vuorovaikutuksen periaatteiden mukaan kiinnostus, kysyminen, kuuntelu, kannustus ja kunnioitus.

Asiasanat: Kasvatuskumppanuus, dialogi, seuraurheilu, yhteistyö

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Community Educator, Bachelor's degree in NGO and youth work

Author: Runtuvuori, Tuija
Title: Early childhood and education partnership develop in sportclub Illusion
Number of Pages: 38 and 11 attachment pages
Supervisor: Nikkilä, Juha
Commissioned by: Dance and gymnastic sport club Illusion

The purpose of this study was to develop dialogue between parents and association workers at a sports association. The answers for this were sought via the application of an early childhood and education partnership (ECEC) model that is well known in early childhood education. In this thesis, the objective was to investigate the operation models already existing at an association that fulfill the ECEC partnership requirements. Based on this, the aim was to create procedural recommendations for association work in which the task is to increase dialogue between parents and association workers.

An online questionnaire was utilised as the data collection method. This was sent to association workers and parents. The questionnaire revealed that although the dialogue strengthening activities are already in use at the association, an understanding of why they are used remains unclear. Brainstorming was undertaken with the association workers based on the issues raised in the questionnaire. As a result, procedural recommendations were established in which ECEC partnership within the association can be improved.

This work awakens the need to consider the effect of association sport on child and youth development from an educational perspective. According to research, over half the children and youth in Finland are involved in the world of association sport. Thus, associations that provide sport have a great responsibility from an educational perspective. The point of this thesis is to highlight the activities that enable better cooperation between association workers and parents. More than anything, this relationship benefits the children involved in sports.

Keywords: Educational partnership, dialog, sport club, co-operation

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	TANSSI- JA VOIMISTELUSEURA ILLUSION RY	8
3	KASVATUSKUMPPANUUS.....	9
	3.1 Kuunteleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi	10
4	TAVOITTEENA DIALOGIN VAHVISTAMINEN	13
	4.1 Dialogi.....	13
	4.2 Vuorovaikutuksen 5K malli.....	15
	4.3 Dialogin esteet	15
5	DIALOGIN AVULLA KOHTI KASVATUSKUMPPANUUTTA.....	17
	5.1 Kasvatuskumppanuutta tukevat toimintatavat Illusionissa.....	18
6	LÄHESTYMISTAPA JA TUTKIMUSMENETELMÄ.....	20
	6.1 Webropol -Kysely	20
	6.2 Aivoriihi.....	21
7	KYSELYN ANALYYSI	22
	7.1 Yhteistyö kodin ja harrastuksen välillä.....	22
	7.2 Luottamus	23
	7.3 Vertaistuki.....	26
	7.4 Kasvatuskumppanuus	27
8	AIVORIIHI ANALYYSI.....	28
9	TULOKSET	29
10	TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	31

10.1	Kasvatuskumppanuus toimintamallin selventäminen seuratoimijoille	31
10.2	Vuosikello.....	32
11	ARVIOINTI.....	33
11.1	Opinnäytetyön tekijän arviointi.....	33
11.2	Tilaaajan arviointi.....	35
12	POHDINTA	36
	LÄHTEET	38

1 JOHDANTO

Kun lapsi harrastaa ja on aktiivisesti mukana seuraurheilussa, vanhemman rooli tunnistetaan kolmesta K:sta, joita ovat kuljettaminen, kannustaminen ja kustantaminen. Suomalaisessa urheilujärjestelmässä lapset ja nuoret aloittavat uransa useimmiten urheiluseurassa. Tulevaisuudessa kodin, seuran ja koulun välinen yhteistyö nousee yhä merkityksellisemmäksi osaksi seuratyötä, kun toteutetaan parempaa urheilun tulevaisuutta lapsille ja nuorille (Mero, Nummela, Kalaja, Häkkinen, 2016, 25). Viimeisen kymmenen vuoden ajan seuraurheilun kentällä on tapahtunut linjauksia, joiden uskon näkyvän vahvasti viitoitettuna tämän päivän seuraurheilun toimintatavoissa. Vuonna 2011 Suomalaiset liikuntajärjestöt SLU, Olympiakomitea ja Huippu-urheilun muutosryhmä, Paralympiakomitea, Nuori Suomi ja Kuntoliikuntaliitto nostivat yhdessä kunnianhimoiseksi visiokseen nostaa Suomi maailman liikkuvammaksi urheilukansaksi, jonka johdosta järjestöt linjasivat yhteisiksi toimenpiteiksi viisi toimenpidettä:

Vaikuttaminen vanhempiin, koulupäivässä tunti liikuntaa, seuratoiminnan laadun kehittäminen, ratkaisut urheilijan polulla sekä urheilun edellytykset ja olosuhteet kunnossa. (Kestavyysurheilu.fi 2011).

Vuonna 2012 SLU, Nuori Suomi ja Suomen Kuntoliikuntaliitto päättivät vuosikokouksissaan uuden kattojärjestön perustamisesta ja toimintojen siirtämisestä uuteen järjestöön ja samalla vanhojen järjestöjen yhdistystoiminnan lakkauttamisesta (yle.fi 2012). Tämän toimesta syntyi uusi järjestö, Valo, vuonna 2013. Olympiakomitean ja urheilujärjestö Valon toiminnot yhdistyivät 1.1.2017 alkaen. Olympiakomitealla on kaksi päätavoitetta, jotka ovat yhteistyö urheiluyhteisön ja eri verkostojen kanssa suomalaisen liikunnan eteen ja menestyvä huippu-urheilu. (yle.fi 2016.)

Seuraurheilun tähdätessä yhä useammin kilpa- ja huippu-urheiluun, lasten ja nuorten hyvinvointia toiminnan sisällä on hyvä tarkastella myös kasvatuksellisesta näkökulmasta ja on tärkeää, että toimintoja rakennetaan yhteistyössä vanhempien ja seuratoimijoiden kanssa. Vanhemmilla on vaikutusta lasten ja nuorten urheilumotivaatioon ja harrastuksessa jatkamiseen jopa enemmän kuin valmentajilla (Laukkanen 2020).

Tanssi- ja voimisteluseura Illusion ry on urheiluseura Jyväskylässä ja tämän opinnäytetyön tilaaja. Illusion tarjoaa voimistelun ja liikunnan riemua kaiken ikäisillä harrastajille ja huippu-urheilijoille. Seura haluaa kehittää toiminnassaan kasvatuskumppanuusmallin, jonka tavoitteena on kannustaa vanhempia aktiiviseen vuoropuheluun valmentajien ja joukkueen kesken.

Kasvatuskumppanuus on seuraurheilussa vähemmän tunnettu käsite. Käsite on tunnetumpi varhaiskasvatuksen piiristä ja tämän vuoksi keskityn teoriaosuudessa käsittelemään kasvatuskumppanuutta varhaiskasvatuksen näkökulmasta ja toimenpidesuosituksissa lopulta soveltamaan sen lainalaisuuksia seuraurheiluun.

Olen itse toiminut lasten seuraurheiluharrastajien ”huoltojoukoissa” eri voimistelulajien parissa lähes 10 vuoden ajan. Tanssi- ja voimisteluseura Illusionissa olen toiminut joukkuekoordinaattorina tammikuusta 2021 alkaen. Minulla on oma kokemus vanhemmuuden näkökulmasta huoltajan roolista ja tämä kokemus on osaltaan asia, joka oli motiivini tämän työn aloittamisessa. Minua ohjaa myös vuosien työkokemus varhaiskasvatuksen kentältä. Lasten ja nuorten elämässä on erilaisia toimintaympäristöjä, jotka vaikuttavat kasvuun. Tärkein kasvuympäristö on koti, mutta myös harrastustoiminta vaikuttaa vahvasti kasvuun omalla toimintamuodollaan. (Turja & Fonsèn 2010,72).

Ottamalla vanhemmat mukaan aktiiviseen vuoropuheluun, samalla tuetaan myös lapsen motivaatiota harrastaa. Mielestäni on tärkeää rakentaa siltää seuratyön ja vanhempien välille. Luottamuksen tunne madaltaa myös vanhempien kynnystä osallistua toimintaan ilman pelkoa siitä, että oma toiminta, tai joskus kriittinenkin tarkastelu, laskisi oman lapsen asemaa seurassa tai joukkueessa. Olen huomannut, että tästä saattaa olla kysymys vanhempien puolelta. Jokainen vanhempi haluaa antaa omalle lapselleen parhaan mahdollisen kasvuympäristön ja tukea lasta myös harrastamisen tiellä. Tähän vuoropuheluun Illusion haluaa nyt omalla uudella esimerkillään vastata.

2 TANSSI- JA VOIMISTELUSEURA ILLUSION RY

Illusion ry on tanssi- ja voimisteluseura Jyväskylässä ja tämän opinnäytetyön tilaaja. Illusion ry on perustettu marraskuussa 2014 ja se toimii aktiivisesti Jyväskylässä ja sen lähialueilla. Seura tarjoaa harrasteryhmiä lapsille ja nuorille, ryhmäliikuntaa aikuisille ja kilpailumahdollisuuksia sekä tanssissa että joukkuevoimistelussa. Seura on Suomen voimisteluliiton jäsenseura ja kuuluu Keski-Suomen liikunta ry:hyn. Seurassa oli vuonna 2020 yli 850 jäsentä ja tavoitteena on kasvattaa jäsenmäärää edelleen vuonna 2021. Harrastepuolella Illusionin tavoitteena on tuoda jäsenille liikunta tärkeäksi voimavaraksi ja osaksi jokapäiväistä arkea. Joukkuevoimistelussa Illusion haluaa kehittää tunnettavuutta Keski-Suomessa ja tavoitteena on olla Keski-Suomen menestynein voimisteluseura. (Illusion.fi 2020.)

Seuran johdosta vastaa johtokunta, johon kuuluu puheenjohtajan lisäksi 6–8 seuran jäsentä. Illusionissa on kolme päätoimista työntekijää, joita ovat toiminnanjohtaja, harrastekoordinaattori ja valmentaja. Lisäksi seurassa työskentelee yli 30 ohjaajaa ja valmentajaa ja näiden lisäksi yli 200 vapaaehtoistoimijaa. (Illusion.fi 2020.)

Vuoden 2021 tavoitteisiin Illusion on linjannut harrastajien, vapaaehtoisten ja työntekijöiden hyvinvoinnin ja sitouttamisen, lasten valmennuksen ja ohjaamisen laadun kehittämisen sekä seuran varainhankinnan kehittämisen (Illusion.fi 2020). Näiden tavoitteiden, etenkin sitouttamisen saavuttamiseen, myös kasvatuskumppanuusmalli osaltaan vastaa. Illusion toivoo, että kasvatuskumppanuus -malli antaisi tukea vanhempien sitouttamisen ja osallisuuden haasteisiin, joihin tällä hetkellä haetaan ratkaisuja. Yhteistyötä valmennuksen ja perheiden välillä halutaan tiivistää ja tukea. Myös hyvinvointi kiteytyy vahvasti osaksi kehittämistyön kokonaisuutta, sillä dialogin vahvistaminen lisää samalla kuulluksi ja nähdyksi tulemisen tunnetta niin seuratyöntekijöillä kuin vanhemmilla. Tällaiseen tasavertaiseen vuoropuheluun ja kohtaamiseen pyritään myös löytämään uusia keinoja.

Kasvatuskumppanuusmallista odotetaan löytyvän keinoja uuden toimintamallin vahvistamiseksi ja kasvatuskumppanuusmalli halutaan tulevaisuudessa tuoda näkyväksi osaksi seuran toimintaa.

3 KASVATUSKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuus käsitettä on käytetty vuosituhaten alusta alkaen varhaiskasvatuksen piirissä ja se on linjattu valtioneuvoksen periaatepäätöksenä varhaiskasvatuksen valtakunnallisiin linjauksiin vuonna 2002, sekä myöhemmin vuonna 2005 Stakesin tuottamiin varhaiskasvatussuunnitelman (Vasu) perusteisiin. Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan henkilöstön ja vanhempien välisen vuorovaikutuksen käsitettä. (Kaskela & Kekkonen, 2006.) Vuonna 2018 päivitetyn varhaiskasvatuslain (L540/2018 §3) mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on toimia yhdessä lapsen ja huoltajan kanssa tasapainoisen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi, sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä. Vuonna 2018 päivitetystä varhaiskasvatussuunnitelmassa puhutaan kasvatusyhteistyöstä, joka pyrkii vanhempien ja ammattilaisten yhteiseen sitoutumiseen lapsen terveellisen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Yhteistyötä tehdään aktiivisessa vuorovaikutuksessa ja se edellyttää henkilöstöltä aloitteellisuutta ja aktiivisuutta läpi yhteistyön. Etenkin lasta kannustavat ja kehitystä ja oppimista positiivisesti kuvaavat viestit ovat tärkeässä roolissa. Vuorovaikutus on osa lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamista. (L540/2018 §3.)

Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan tilaa, joka muodostuu varhaiskasvatuksen työntekijän ja vanhempien väliseksi vastavuoroiseksi vuorovaikutus suhteeksi. Kasvatuskumppanuutta ohjaavat kuulemisen, kunnioituksen, luottamuksen ja dialogisuuden arvot. Ammattikasvattaja luo suhdetta perheisiin tavalla, jossa reflektiivinen lapsen hoidon, kasvatuksen ja opetuksen eri puolia tukeva ja molempien osapuolien tietoa hyödyttävä työote mahdollistuu. Kasvatuskumppanuus on aina työntekijän tietoisien toiminnan tulos, joka syvenee vähitellen osapuolten välisissä kohtaamisissa. Lapsi elää kahden kasvuympäristön todellisuudessa ja käsite antaa pohjaa sille, että yhteinen, mutta jaettu kasvatustehtävä luo lapsen kannalta mielekkään kasvuympäristön. Kasvatuskumppanuudessa on tärkeää tarkastella myös ympäristön vuorovaikutusta, joka syntyy lapsen ja kasvattajan, ja hoito- ja kasvatusyhteisön välillä. (Kaskela & Kekkonen, 2016.)

Kasvatuskumppanuusmalli pyrkii vahvistamaan myös vanhempien asiantuntemusta, osallisuutta ja tasavertaisuutta. Kasvatuskumppanuuden lähtökohdissa vanhemmat ovat aktiivisia toimijoita, osallistujia ja vaikuttajia. Vuodesta 2009 lähtien mallia on hyödynnetty myös kouluissa. (thl.fi 2021.) Kasvatuskumppanuus mallissa vanhemmat nähdään aktiivisena palvelun käyttäjinä ja kuluttajina (Karila, Alasuutari, Hännikäinen, Nummenmaa & Rasku-Puttonen 2006, 92).

Kasvatuskumppanuus merkitsee vanhempien aktiivista osallisuutta. Se on eräänlainen sosiaalinen tila, jossa vanhemmat voivat jakaa vanhemmuutta koskevia kysymyksiä niin ammattilaisten kuin muiden vanhempien kesken. Tutkimusten mukaan ammattikasvattajien ja lasten vanhempien yhteistyö edistää aikuisen positiivisia kasvatusasenteita, lapsen oppimista ja hyvinvointia. Parhaimmillaan kasvatuskumppanuus luo yhteisen ymmärryksen ammattilaisen ja vanhemman välille, jossa myös vastuun jakaminen ja luovien ratkaisujen löytyminen mahdollistuu. Tässä suhteessa korostuu ammattilaisen vastuu aloitteellisuudesta sekä edellytysten luomisesta. Tämä prosessi vaatii kummankin osapuolen toisiinsa tutustumista, toimintakulttuurin omaksumista, myönteisten kokemusten kartuttamista sekä aikaa. Kasvatuskumppanuus on ammattilaisen ja vanhemman välistä alkuun panostavaa, jatkuvasti kehittyvää ja syventyvää vastavuoroista ja yhteistä toimintaa. (Turja & Fonsèn 2010, 58, 69, 70.)

Kasvatuskumppanuus malli rakentaa kodin ja varhaiskasvatuksen tai koulun välistä yhteistyötä neutraaleista lähtökohdista käsin. Tämä tarkoittaa sitä, että yhteistyötä tehdään koko ajan, eikä suhde aktivoitu vain silloin, jos eteen tulee ongelmia. Varhaiskasvatuksessa vanhempien kohtaamisia on päivittäin, mutta kouluissa säännölliset kohtaamiset muuttuvat satunnaisemmiksi. Tärkeää on, että kaikissa kohtaamisissa luodaan hyvä kuulemisen ja kuulluksi tulemisen ilmapiiri. Kouluissa esimerkiksi aloitusvaiheessa vanhempainiltoja järjestetään useammin. Alkuvaiheessa myös vanhemmat ovat aktiivisempia sitoutumaan yhteistyöhön. Vanhemmat tutustuvat innokkaammin toisiinsa ja ottavat enemmän vastuuta suhteessa kouluun. (perhehoitoliitto, 2011.) Tämä kannattaa huomioida myös seuraurheilussa. Kohtaamisia on vähän, mutta alun tietoinen panostus saattaa suoraan lisätä myös sitoutumista ja sitä kautta myös yhteisöllisyyttä.

3.1 Kuunteleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi

Vanhempien ja henkilöstön välinen vuorovaikutussuhde on merkityksellinen lapsen kehityksen kannalta. Vuorovaikutus on yhdistävä linkki lapsen erilaisiin kasvuympäristöihin. Toimiva vuorovaikutussuhde edistää sekä perheen, että ammattikasvattajien näkökulmia lapsen kasvatuksesta ja kehityksestä, ja tukee näin kumpaakin osapuolta. (Karila ym. 2006, 91.)

Varhaiskasvatus ja koulut omaavat pitkän historian asiantuntijoina omilla reviireillään vanhemmuuden jäädessä taka-alalle. Jo vuonna 1986 Unescon raportissa ”working together” kannus-

tetaan ammatti-ihmisiä ja vanhempia kumppanuuteen pohjautuvaan yhteistyöhön lapsen kasvun tukemiseksi. Raportti määrittelee kumppanuudeksi ammatti-ihmisten vastuullisuuden vanhempien suuntaan sekä ammattihenkilöstön ja vanhempien tasavertaisuuden. Ammattihenkilöstön mielessä vanhemmat muuttuvat aktiivisesti tuettavista osapuolesta aktiivisiksi palvelun käyttäjäksi ja kuluttajiksi. (Karila ym. 2006, 92–93.)

Kasvatuskumppanuuden arvoja ovat kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi. Kumppanuus edellyttää aina lapsen, ammattilaisen ja perheen välistä tahtotilaa ja taitoa luoda toisiinsa kumppanuussuhde. Tämä edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua. Perusta luodaan heti alun kohtaamisissa, mutta sitä on tietoisesti jatkettava ja ylläpidettävä läpi yhteistyön. (perhehoitoliito, 2011.)

Kun lapsi aloittaa päivähoiton on tärkeää, että ammattilainen osoittaa kuuntelevaa ja kunnioitettavaa asennetta vanhempia kohtaan. Vanhemmille annetaan tilaa kertoa esimerkiksi odotuksistaan tai huolistaan sekä saamaan vastauksia esitettyihin kysymyksiin. Vanhemmille annetaan mahdollisuus hankkia tietoa, jäsentää uutta tilannetta sekä tutustua ammattilaisiin yhteistyö- ja kasvatuskumppaneina. Päivähoitossa päivittäiset, vaikkakin lyhyet kohtaamiset, pitävät yllä yhteyttä, avoimuutta ja luottamusta. Kuulluksi ja nähdyksi tulemisen tunne sekä myönteisyyden ja avoimuuden kokemukset herättää vanhemmissa luottamuksen tunteen, joka on kasvatuskumppanuuden oleellinen edellytys. Luottamuksen tunne ei rakennu hetkessä vaan se vaatii vanhemmuuden kohtaamista ja kunnioitusta. Luottamusta herättää yhteistyöilmapiiri, oman lapsen yksilöllisyyden huomioimien ja toiminnan pedagoginen laadukkuus. Kasvatuskumppanuus avaa varhaiskasvatusprosessia vanhemmille ja pyrkii luomaan osallisuutta mahdollisimman täysipainoisesti. Kasvatuskumppanuuden ydin on tarjota lapselle optimaalista kasvua ja kehitystä. Se on vahvasti yhteisöllinen prosessi, jossa vanhemmat, ammattilaiset ja lapsi itse muodostavat yksilöllisen suhteen. Yhteistyössä toimimalla ammattilaiset ja vanhemmat voivat yhdessä vastata kasvatuksellisiin haasteisiin ja tuottaen uudenlaista yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia. (Turja & Fonsèn 2010, 71–72, 76.)

Kasvatuskumppanuuden päätehtävänä on yhdistää vanhempien tuntemus omasta lapsesta ja kasvattajan asiantuntemus lapsen hyvinvointia tukevaksi toimintatavaksi. Kasvattajien roolit ovat tasavertaiset, mutta tehtäviltään erilaiset. Henkilöstön vastuulla on luoda edellytyksiä ja toiminta-alustoja kasvatuskumppanuudelle. Vanhemmilla on aina ensisijainen kasvatustuu

ja kasvatusoikeus. Kumppanuuden pohja rakentuu vuorovaikutukselle. Kumppanuussuhde luodaan jokaiseen lapseen. Kumppanuudella haetaan laajaa osallisuutta ja osallistumista. (Kekkonen 2012, 22.)

4 TAVOITTEENA DIALOGIN VAHVISTAMINEN

Urheilijan polulla painopiste nähdään usein urheilevassa lapsessa tai nuorena ja valmennuksessa, vanhempien jäädessä toiminnassa taka-alalle. Kasvatuskumppanuusmallin kehittäminen ja jalkauttaminen osaksi Illusionin toimintaan toivotaan lisäävän vuoropuhelua valmennuksen, joukkueen ja vanhempien välille, sekä kasvattavan yhteisöllisyyttä koko seuran sisällä. Illusion haluaa rohkeasti kutsua vanhemmat osaksi seuran toimintaa ja seura haluaa osaltaan madalta vanhemman kynnystä osallistua lasta koskeviin päätöksiin. Dialogi vanhempien ja seuratoimijoiden kesken on tärkeää myös sitouttamisen kannalta. Illusion haluaa kuunnella jäsenien mielipiteitä ja osallistaa vanhemmat toimintaan. Kasvatuskumppanuusmallista odotetaan löytyvän keinoja tämän toimintamallin vahvistamiseksi.

4.1 Dialogi

Dialogin tunnusmerkkejä ovat tasa-arvoinen osallistuminen, ilmaisun avoimuus, empaattinen kuuntelu, keskinäinen luottamus sekä toisten kohtaaminen vertaisena. Dialogi on erilaisia ajatuksia ja intressejä kuuntelevaa. Dialogissa ei ole tarkoitus etsiä oikeaa vai väärää, vaan dialogi voi edistää rajat ylittävää tilannetajua, lieventää arvoristiriitoja ja lisätä kokonaisuuksien ymmärrystä. Dialogin lähtökohtana on, että molemmat osapuolet ovat tasa-arvoisia. Molempien osapuolten näkökulmat ovat yhtä tärkeitä ja saman arvoisia. Jos uskomme olevamme toisia ylempänä, emme kuuntele ja toisaalta muita alempana, emme uskalla puhua ja kertoa mielipiteitä. Dialogi rakentuu aktiiviselle kuuntelulle. Kuunnella voidaan punnita samalla omia näkökulmia ja pohtia, avaako toisen näkökulma omaan näkökulmaan joitain uusia puolia. Dialogin tavoitteena on ymmärryksen kasvattaminen. Lähtökohtaisesti se ei kuitenkaan tavoittele yhteisymmärrystä. Dialogiin osallistujien tulee varautua omien mielipiteiden taustatietojen tarkasteluun sekä kriittiseen pohdintaan. Keskustelun osapuolten on pyrittävä aitoon yhteisymmärrykseen. Vuorovaikutus ja omien ajatusten vapaa ilmaisu ilman rajoitteita on oleellinen osatekijä aitoa dialogia. (Holm, Poutanen, Ståhle, 2018.)

Dialogia edistää uteliaisuus, rehellisyys, uskallus, vilpittömyys, rohkeus, nöyryys, avoimuus, vaatimattomuus ja kohteliaisuus (Anttila, 2015). Dialogisessa kohtaamisessa olennaista on valmius perinteisen valtasuhteen muuttamiseen ja asettuminen vuorovaikutukseen, joka perustuu neuvotteluun (Tulensalo, Kalliomeri, Laimio 2021, 23).

Dialogi ei pyri muuttamaan toista ihmistä tai hänen ajatuksiaan, vaan dialogissa osapuolten välille syntyy tila, jossa he voivat tarkastella samaa asiaa yhdessä. Näin osallistujat voivat yhdessä kasvattaa omaa ymmärrystä itsestään ja muista. Näin tapahtuu myös oppimista vastavuoroisesti toinen toisiltaan. Onnistuneen dialogin perusta on kuulluksi ja nähdyksi tuleminen tunne. Se on myös kaiken ikäisten ihmisten perustarve ja sillä on keino vähentää stressiä, huolta ja hätää. Aidon kuulemisen lähtökohtana ovat kunnioitus, kiinnostus ja myötätunto. (thl.fi 2021.) Yhteisen vuoropuhelun arvona voidaan pitää sitä, että osapuolet voivat tuoda keskusteluun omat kokemuksensa, toiveensa, huolensa, ratkaisunsa ja voimavaransa. Dialogin avain on kuuntelemisessa ja mahdollisuudesta ilmaista omat ajatukset ja tunteet. (thl.fi 2021.)

Niin kasvatuskumppanuuden kuin dialogin yhteisiä tunnusmerkkejä ovat tasa-arvoinen osallistuminen, ilmaisun avoimuus, empaattinen kuuntelu, keskinäinen luottamus sekä toisten kohtaaminen vertaisena. Varhaiskasvatuksen piirissä kasvatuskumppanuus nähdään dialogisena, perhettä osallistavaksi yhteistyöksi, jossa perhe ja palvelun tarjoaja yhdessä neuvottelee perheen päivähoitoratkaisuista ja lapsen tarpeista varhaiskasvatukseen liittyen. Tässä suhteessa pyritään välttämään molemmin puolta puolesta tietämistä. Suhteessa molemmille osapuolille annetaan vastuu siitä, että lapselle rakentuu tunne ainutlaatuisena yksilönä, jonka ero- ja liittymiskokemus on aikuisen vastuulla. Tasavertaisen, avoimen ja informatiivisen suhteen muodostuminen ammattihenkilöstön ja perheiden välille on pitkä prosessi, joka vaatii aikaa ja paneutumista (Kekkonen, 2012, 8, 54, 200.)

Hyvä vuorovaikutus on myönteistä ja arvostavaa läsnäoloa, joka kommunikoi yhdessä ajatusten, tunteiden ja kehon kielen kanssa. Kun nämä osa-alueet keskustelevat myönteisesti yhdessä, myös keskustelumme otetaan vastaan avoimin mielin. On tärkeää, että välitetty viesti on linjassa ajatusten ja tunteiden kanssa, sillä näiden ristiriidassa välitetty viesti, tunteiden viesti tulkitaan voimakkaammin. Vuorovaikutus on myös aina tunneviestintää. Hyvässä vuorovaikutuksessa viestin välittäminen on arvostavaa, kiireetöntä ja toiset ihmiset aidosti kohtaavaa. Hyvät vuorovaikutustaidot ovat tärkeä osa-alue elämässä menestymiseen sen kaikilla osa-alueilla. Vuorovaikutustaidot ovat taitoja, joita opimme jatkuvasti ja joita voi kehittää läpi elämän. (Avola & Pentikäinen 2019, luku ”hyvinvointitaitojen opettaminen”.)

4.2 Vuorovaikutuksen 5K malli

Positiivisen psykologian oppien mukaan hyvän vuorovaikutuksen 5K malli muodostuu seuraavista osa-alueista: Kiinnostus, kysyminen, kunnioitus, kuuntelu ja kannustus, jotka näyttäytyvät vuorovaikutustilanteessa seuraavasti:

Kiinnostus: Olet aidosti kiinnostunut toisista ihmisistä. Sinua on helppo lähestyä ja kohtaat toiset ihmiset arvostavasti. Saat toiset tuntemaan itsensä arvokkaiksi.

Kysyminen: Olet hyvä esittämään kysymyksiä, koska haluat aidosti tiedostaa toisten ajatuksia ja tunteita. Kysyt mieluummin sen sijaan, että toisit esille vain omia näkemyksiäsi.

Kuuntelu: Olet hyvä kuuntelemaan muita ja kuulet todella, mitä toisella on sanottavaa. Pystyt myös kuulemaan, miltä toisesta todella tuntuu.

Kannustus: Kehu, kiitä ja kannusta toisia. Anna positiivista palautetta. Hyvä palaute muille antaa iloa myös sen antajalle. Hyvän palautteen antaminen nähdään tärkeänä osana kokonaisuutta.

Kunnioitus: Suhtaudu ihmisiin lähtökohtaisesti suvaitsevaisesti, ymmärtäväisesti ja kunnioitavasti. Pystyt kunnioittamaan myös eriäviä mielipiteitä ja näkemyksiä.

Näiden ominaisuuksien oppiminen ja harjoittelu luo ihmissuhteille vankan arvoperustan ja kasvualustan. (Avola & Pentikäinen 2019, luku ”Hyvinvointitaitojen opettaminen”.)

4.3 Dialogin esteet

Dialogissa tärkeintä on tasa-arvoinen ja vastavuoroinen suhde. Dialogi syntyy yhteisössä, jonka jäsenet arvostavat toisiaan. Jokaisella jäsenellä on vastuu dialogin kehittymisestä ja keskustelun dialogisesta luonteesta. Dialogissa tarvitaan kärsivällisyyttä ja odottamisen taitoja. Dialogi tuo helposti tunteet esiin, mutta on erotettava, näytetäänkö vai käytetäänkö niitä. Dialogi taantuu helposti, jos osallistujat käyttävät tunteita tehostaakseen omia mielipiteitä tai hyökätäkseen muita vastaan. Keskustelu edellyttää osallistujilta aina riittävää tietopohjaa. Jos osallistujien käsitykset tietopohjasta eriävät, ei ole syntynyt perustaa, jonka päälle voisi rakentaa uutta ajattelua kehittävää dialogia. Parhaimmillaan dialogi lisää ymmärrystä omasta ajattelusta, muiden mielipiteistä sekä itse kehiteltävästä asiasta. Puhumista tärkeämpää on keskinäinen syvempi ymmärrys ihmisten välillä ja yhdessä ajattelu.

Dialogi saattaa helposti tuhoutua, mikäli yhteisön jäsenet pitävät tiukasti kiinni omista mielipiteistään, synnyttävät väittely tilanteen, eivät kerro omista ajatuksistaan, kiirehtivät päätöksissään tai ovat keskustelu tilanteessa poissaolevia. (Anttila, 2015.)

5 DIALOGIN AVULLA KOHTI KASVATUKUMPPA- NUUTTA

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuriin kuuluu kasvatushenkilöstön yhteistyö sekä aktiivinen vuorovaikutus lapsen huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa, josta käsite kasvatuskumppanuus ja myöhemmin kasvatusyhteistyöksi määritelty termi on tuttu, on olemassa toimintatapojen ketju, jotka vahvistavat kasvatuskumppanuuden toteutumista. Dialogia rakennetaan tietoisesti läpi hoitosuhteen, joka näkyy konkreettisesti varhaiskasvatuksen arjessa. Näitä esimerkkejä kohtaamisista ja dialogisuudesta ovat aloituskeskustelut, jonka tarkoituksena on tutustuminen kasvatus henkilöstön ja perheen välillä. Perheen ja henkilöstön tutustuminen ja hyvä suhde ennen varsinaista varhaiskasvatuksen aloitusta luo lapselle turvallisuuden tunnetta uudessa tilanteessa. Myös tutustumiskäynnit ennen varsinaista aloitusta varhaiskasvatuksen yksikköön ovat osa ketjua, joka luo avointa suhdetta perheen ja kasvatushenkilöstön välille. Kasvatushenkilöstön yksi keskeinen tehtävä on luoda luottamuksellinen suhde lapseen, jossa olennaista on myös yhteistyö vanhempien kanssa. Yhteistyö luo lapsen elämään jatkuvuuden ja turvallisuuden tunnetta. Myös varhaiskasvatussuunnitelman yhteinen laatiminen on osa kasvatusyhteistyön jatkuvuutta. Varhaiskasvatus suunnitelmaan lapselle asetettujen tavoitteiden asettaminen yhteisessä sopimuksessa avoin, arvostava ja tasavertainen kohtaaminen on tärkeää. (Karila ym. 2006, 91, 103–104.)

Ihmiselämän yksi peruspilareista on kuulluksi ja nähdyksi tulemisen tunne omassa yhteisössä. Yhteenkuuluvuuden tunne rakentuu ihmisten välisessä yhteistyössä mitä erilaisimmissa yhteisöissä esimerkiksi osana perheitä, kaveriporukoita, koululaisina, kuntalaisina, kansalaisina; jumppasalilla, nuorisotalolla jne. Näiden yhteisöjen ja verkostojen sisällä tulemme kohdatuiksi eri tavalla. (Häkli, Kallio&Korkiamäki.)

Pelkkä tilan raivaaminen ei riitä takaamaan dialogin syntymistä, mutta jotta ei -kontrolloitu kohtaaminen onnistuu, se vaatii ympärilleen selkeät rajat. Tällaisten olosuhteiden luominen voi tarkoittaa esimerkiksi fyysisen ja turvallisen tilan luomista, tai yhdessä luotuja sääntöjä ja sopimuksia. Näiden puitteiden olemassaolo mahdollistaa aidon dialogin syntymisen sekä puheessa, että olemuksessa. Lapsen ja nuoren mielessä liika sallivuus aiheuttaa kaaosta ja taas autoritäärisyyteen tukeutuminen tukahduttaa oman mielen. (Arnkil 2019, 149–153.)

Lapsuuden kokemusten ymmärtäminen ja tietämys lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovat pedagogisen toiminnan ydin, mutta yhtä tärkeää on luoda suhde jokaiseen lapseen ja tuntee yksilöllisesti jokaisen lapsen kehitys. Myönteiset tunnekokemukset ja vuorovaikutussuhteet ovat yksi oppimisen edellytys. Vertaisryhmä ja yhteisöön kuulumisen kokemus ovat oppimisen ja osallisuuden kannalta keskeisiä asioita. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana pidetään lapsen etua. Tärkeää on kehittämistyössä toisia arvostava, koko yhteisöä osallistava ja luottamusta rakentava dialogi, joka sallii myös erehtymisen. Pitkään rakentuva luottamuksellinen suhde vanhempiin mahdollistaa rakentavan kohtaamisen myös haastavissa tilanteissa. Huoltajien verkostoituminen ja yhteinen toiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja antaa näin tukea myös henkilöstön työlle. (oph.fi 2016, 10, 18, 20.)

On tärkeää tiedostaa, että henkilöstön välinen toimintatapa ja vuorovaikutus välittyy mallina suoraan lapsille, jotka näin omaksuvat yhteisön arvoja, asenteita ja toimintatapoja (oph.fi 2016, 28).

5.1 Kasvatuskumppanuutta tukevat toimintatavat Illusionissa

Vaikka kasvatuskumppanuus -termi on seuraurheilussa uusi käsite, seurassa on kuitenkin jo olemassa olevia toimintamalleja, jotka täyttävät kasvatuskumppanuuden ehdot.

Tällaisia toimintatapoja ovat esimerkiksi valmentajien henkilökohtaiset yhteydenotot perheisiin silloin, kun lapsi tai nuori on osallistunut maksuttomiin kokeilutreeneihin testatakseen, olisiko laji lapselle tai nuorelle sopiva. Seuran yleinen toimintatapa on, että kokeilutreenien jälkeen valmentaja keskustelee jokaisen aloittavan lapsen tai nuoren kanssa henkilökohtaisesti. Tämän jälkeen valmentaja ottaa henkilökohtaisesti yhteyttä lapsen tai nuoren vanhempiin. Valmentaja ehdottaa lapselle sopivaa joukkuetta ja tarjoaa aloitusmahdollisuutta seurassa. Vanhempainilta järjestetään aina syys- ja kevätkauden alussa oman valmentajan johdolla. Vanhempainilloissa käydään läpi joukkueen yhteiset pelisäännöt, joukkueen yleisiä asioita, tulevia tapahtumia sekä esitellään tulevan kauden budjetti, jonka joukkueen joukkuekoordinaattori on valmistellut. Vanhemmille tehdään palautekysely kaksi kertaa kauden aikana. Nämä toimenpiteet ovat linjattu seuran yhteisiin käytäntöihin, jotka toteutuvat säännöllisesti. Toimenpiteet kutsuvat vanhempia mukaan seuran toimintaan ja täyttävät toistuvalla käytännöllä myös kasvatuskumppanuutta rakentavat tunnusmerkit.

Näiden toimien lisäksi dialogia voimistelijan ja valmennuksen välillä lisää kerran kaudessa oman valmentajan antama henkilökohtainen välipalaute voimistelijalle. Lisäksi voimistelijoitten kanssa käydään kehityskeskustelu kerran kaudessa oman valmentajan johdolla. Myös kerran kaudessa käytävät joukkuekeskustelut ulkopuolisen seuratoimijan johdolla (muu kuin oma valmentaja) lisää dialogia ja tarjoaa myös voimistelijoille osallisuuden kokemuksia. Nämä toimet eivät kuitenkaan varsinaisesti lisää vanhempien osallisuuden kokemuksia, vaan vahvistavat dialogia valmentajan ja voimistelijan välillä. Nämä toimintatavat ovat toistuvia tapahtumia, jotka luovat ja syventävät toistuvuudellaan suhdetta vanhempiin.

Seurassa on olemassa myös ongelmanratkaisupolku, jonka tarkoitus on viime kädessä turvata sekä voimistelijan, perheen että valmentajan välistä sujuvaa yhteistyötä.

6 LÄHESTYMISTAPA JA TUTKIMUSMENETELMÄ

Koska tämän opinnäytetyön tavoitteena on luoda uusi toimintamalli, lähestymistavaksi sopii konstruktiiivinen tutkimus. Konstruktiiivinen tutkimus pyrkii käytännönläheiseen lopputulokseen uuden mallin tai rakenteen keinoin. Tämän mallin rakentumiseen tarvitaan jo olemassa olevaa teoretietoa ja uutta empiiristä, käytänteistä kerättävää tietoa. Tarkempi ratkaisun testaus vaihe jää tässä tapauksessa kuitenkin puuttumaan, sillä kyse on opinnäytetyöstä. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti, 2015, 65–68.) Konstruktiiivisen tutkimuksen menetelmäksi voi käyttää useita menetelmiä, sillä lähestymistapa ei rajaa mitään pois. Aineisto kannattaa hankkia monin eri tavoin. (Ojasalo ym. 2015, 68.)

Tässä kehittämistyössä pääasiallisena tutkimusmenetelmänä toimii Webropol kysely, joka tehdään sekä seuratoimijoille, että vanhemmille. Seuratoimijoilla tarkoitetaan tässä kehittämistyössä seurassa toimivia henkilöitä, joita ovat esimerkiksi valmentajat, toiminnanjohtaja ja harrastekoordinaattori. Kysely jaetaan seuran jäsenille sisäisten viestintäkanavien kautta. Nämä sisäiset viestintäkanavat ovat Myclub ja Basecamp. Tämän lisäksi seuratoimijoille tullaan järjestämään yhdessä opinnäytetyön tekijän kanssa aivoriihi, joka toimii tässä kehittämistyössä syventävänä menetelmänä. Uskon, että opinnäytetyön tekijän kokemus vanhemman roolista ja vapaaehtoistoiminnasta seuraurheilussa antaa kokemus peräistä tietoa tulevien käyttäjien tarpeista, joka on myös yksi konstruktiiivisen tutkimuksen lähtökohta. (Ojasalo ym. 2015, 68.)

6.1 Webropol -Kysely

Kyselytutkimuksen etuna on sen mahdollisuus kerätä laaja tutkimusaineisto suurelta määrältä ihmisiä. Myös nopeus ja tehokkuus ovat kyselytutkimuksen etu. Kyselyn heikkoutena on kerätyn tiedon pinnallisuus. Heikkoutena nähdään myös se, että kyselyn laatija ei voi arvioida etukäteen, miten onnistuneita annetut vastausvaihtoehdot ovat vastaajien näkökulmasta ja miten paljon vastaajat ovat etukäteen tietoisia tutkittavasta aiheesta. Perusvaatimus kyselylle on se, että tietoa tutkittavasta aiheesta on etukäteen olemassa riittävästi. (Ojasalo ym. 121–122.) Kysely on tässä kehittämistyössä pääasiallinen menetelmä. Kyselyn tarkoituksena oli selventää, toteutuuko seuratyössä tällä hetkellä elementtejä kasvatuskumppanuudesta. Perusjoukko vastaajista on harrastajien vanhempia ja seuratoimijoita. Seuratoimijoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä seurassa toimivia valmentajia, toiminnanjohtajaa ja harrastekoordinaattoria. Kasvatuskumppanuus -termi on seuraurheilussa uusi käsite, mutta seurassa on kuitenkin jo olemassa

olevia toimintamalleja, jotka täyttävät kasvatuskumppanuuden tunnusmerkit. Kyselyn tarkoituksena oli selventää, toteutuuko seuratyössä tällä hetkellä elementtejä kasvatuskumppanuudesta. Kyselyn avulla pyritään löytämään myös asioita, jotka vanhemmat ja seuratoimijat mieltävät kasvatuskumppanuudeksi.

6.2 Aivoriihi

Aivoriihi on luovan ongelmanratkaisun menetelmä, joka toimii tässä kehittämistyössä syventävänä menetelmänä. Aivoriihen tavoite on kehittää suuri määrä luovia ideoita turvallisessa ympäristössä. Menetelmä osallistaa kaikki ryhmän jäsenet pohtimaan ratkaisua tiettyyn ongelmaan. Aivoriihen periaatteena on, että määrä tuottaa laatua. Prosessissa on kolme vaihetta, joita ovat ideointivaihe, arviointivaihe ja valintavaihe. Mitä enemmän ideoita syntyy, sitä todennäköisempää on, että mukana on myös onnistuneita ja toteuttamiskelpoisia ratkaisuja. (Innokyla.fi 2021.)

Aivoriihellä on vetäjä ja ryhmä, joka ideoi. Ideointivaiheessa osallistujille esitellään ideoinnin kohteena oleva aihe ja kerrataan aivoriihen säännöt. Ryhmälle määritellään ongelma ja rajataan se. Tämä tarkoittaa sitä, että ryhmälle annetaan tehtäväksi ratkaista ongelma. Ryhmässä ideoidaan omia ajatuksiaan kirjaamalla niitä ylös kaikkien nähtäville. Ideat kirjataan ylös vuorotellen, jos jollain ei ole ideoita, oman vuoron voi ohittaa. On tärkeää kirjata ylös kaikkien ehdotukset, sillä kaikki ehdotukset ovat yhtä arvokkaita. Arviointivaiheessa ryhmää kannustetaan vapaaseen ideointiin, joka voi olla myös toisten ideoiden parantamista, tai niiden yhdistelyä toisiinsa, itse ideoita kuitenkin arvostelematta. Toiminta on hyvin rajatonta ja se kannustaa vapaaseen ja luovaan ideointiin, jotka voivat poiketa tutuista ratkaisumalleista. Valintavaiheessa keskitytään enemmän kriittiseen pohdintaan. Ideat kerätään yhteen ja osallistujien kesken voidaan esimerkiksi äänestää ryhmän mielestä parhaimmat ideat. Osallistujat tarkastelevat ideoita kriittisesti ja arvioida niiden soveltuvuutta käytäntöön. Lopuksi voidaan äänestää parhaimmat ideat yhdessä sovitulla tavalla ja valita näistä parhaiten menestyneet ideat. (Innokyla.fi 2021.)

7 KYSELYN ANALYYSI

Kysely toteutettiin sähköisenä Webropol työkalulla. Koska kyselyyn pystyi vastaamaan nimettömänä, anonymiteetti säilyi vastausvaiheessa, eikä yksittäisten vastaajien tunnistetietoja kerätty. Linkki kyselyyn lähetettiin seuran viikkokirjeen mukana 35 seuratyöntekijälle ja 122 vanhemmalle, eli yhteensä 157: lle vanhemmalle ja seuratyöntekijälle My Club sovelluksen kautta, joka toimii pääsääntöisenä viestintäkanavana seuran yhteisessä viestinnässä. Linkki kyselylomakkeeseen oli avoinna 28.9.2021-8.10.2021 välisen ajan. Ensimmäisen viikkokirjeen jälkeen vastauksia tuli kaikkiaan 23, toisen viikkokirjeen jälkeen vastausten määrä ei noussut. 7.10.2021 lähetettiin muistutusviesti seuran joukkuekoordinaattoreiden what's up ryhmään. Joukkuekoordinaattorit välittivät omille joukkueilleen vielä muistutuksen kyselystä ja vastauslinkin, joka nosti lopulta vastausten määrän 43:een. Myös seuran toiminnanjohtaja välitti seuratoimijoiden omaan what's up ryhmään erillisen muistutuksen kyselystä, mutta tämä ei nostanut seuratoimijoiden vastausmäärää. Lopulta vastauksia tuli kaiken kaikkiaan 43, joista seuratoimijoiden vastauksia oli 5 (12 %) ja 38 (88 %) vanhempien. Vastaajista suurin osa, 73 %, oli ollut seuran toiminnassa mukana yli kaksi vuotta.

7.1 Yhteistyö kodin ja harrastuksen välillä

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 92 % oli ehdottomasti samaa mieltä ja 8 % osittain samaa mieltä siitä, että yhteistyö kodin ja harrastuksen välillä on tärkeää.

Kysyttäessä vanhemmilta, kokevatko he yhteydenoton valmentajiin / seuratoimijoihin helpoksi, 81 % vastaajista oli tästä ehdottomasti samaa mieltä ja 19 % oli tästä osittain samaa mieltä. Vanhempainiltaan oli osallistunut kuluneen kauden aikana (syksy 2021) vanhemmista 97 %, ainoastaan yksi vastaajista (3 %) ei ollut osallistunut vanhempainiltaan. Vanhemmista 87 % kertoi olleensa yhteydessä valmentajiin kuluneen kauden aikana myös muuten kuin vanhempainillan yhteydessä, joista suosituin yhteydenpitokanava oli joukkueen oma suljettu what's up ryhmä. Vanhemmista 56 % oli sitä mieltä, että viestintä perheen ja harrastuksen välillä sujuu erinomaisesti ja 44 % vastasi, että viestintä sujuu pääsääntöisesti hyvin.

Kaikki kyselyyn vastanneista seuratoimijoista oli ehdottomasti samaa mieltä siitä, että yhteistyö kodin ja harrastuksen välillä on tärkeää.

Seuratoimijoista 3 (60 %) kertoi osallistuneensa vanhempainiltaan kuluneen kauden aikana ja 2 (40 %) ei ollut osallistunut. Yhteydenpidosta vanhempiin muutoin kuin vanhempainillan yhteydessä, seuratoimijoista ainoastaan yksi kertoi, että ei ole ollut vanhempiin yhteydessä lainkaan kuluneen kauden aikana. Muut kertoivat olleensa yhteydessä perheisiin kuluvan kauden aikana esimerkiksi joukkueen oman what's up -ryhmän kautta. 60 % seuratoimijoista vastasi, että viestintä perheen ja harrastuksen välillä sujuu erinomaisesti ja 40 %:n mielestä viestintä sujuu pääsääntöisesti hyvin.

Kysymys selventää, kulminoituuko dialogi pelkästään vanhempainiltaan vai tapahtuuko dialogia arjessa myös muulla tavalla. Kasvatuskumppanuutta rakennetaan jatkuvissa arjen kohtaamisissa ja se on henkilökunnasta lähtöisin olevaa tietoista yhteydenluomista (oph.fi 2016, 33).

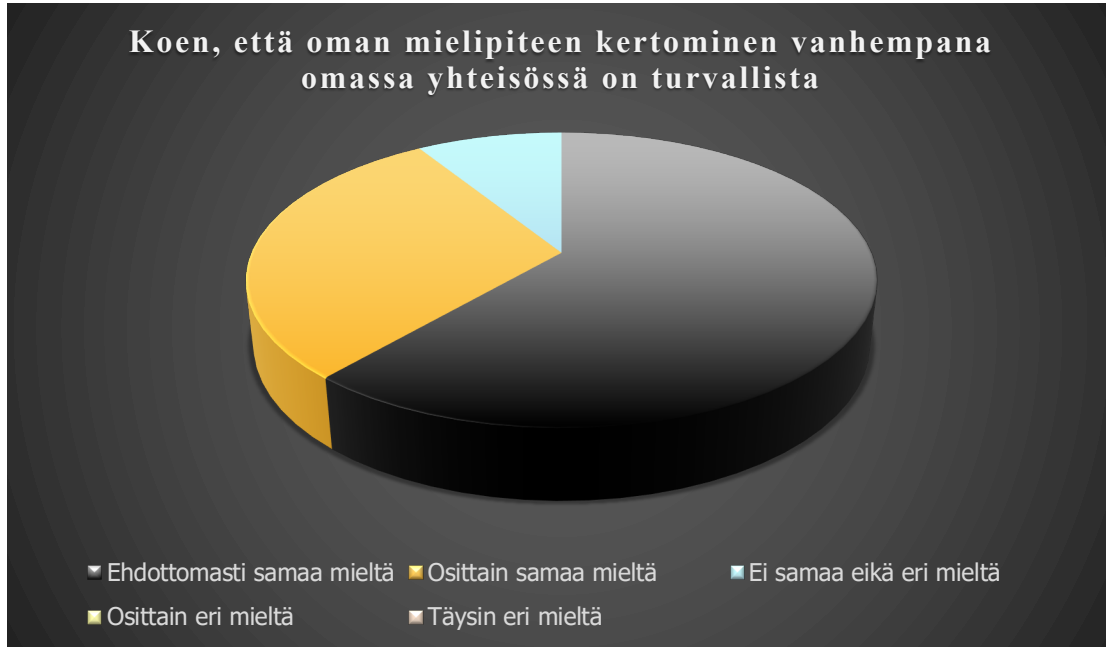
7.2 Luottamus

Vanhemmista 81 % oli ehdottomasti samaa mieltä ja 19 % oli osittain samaa mieltä siitä, että yhteydenotto valmentajiin oli helppo. Vanhemmista 46 % oli ehdottomasti samaa mieltä siitä, että heillä on mahdollisuus kertoa omia kehitysideoita ja mielipiteitä joukkueen toimintaan liittyen. Osittain samaa mieltä tästä oli 38 % ja 3 % vastaajista oli osittain eri mieltä. 13 %:lla vastaajista ei tähän ollut mielipidettä (ei samaa, eikä eri mieltä). (Kuvio 1.)

Kuvio 1: Vanhempien tunne siitä, että heillä on kehittämismahdollisuuksista joukkueen toimintaan liittyen.

Vanhemmista 62 % oli ehdottomasti samaa mieltä siitä, että oman mielipiteen kertominen omassa yhteisössä (omassa joukkueessa) oli turvallista. 30 % vanhemmista oli tästä osittain samaa mieltä, 8 % ei ollut samaa eikä eri mieltä. (Kuvio 2.)

Kuvio 2: Vanhemman kokemus oman mielipiteen ilmaisusta turvallisesti omassa yhteisössä.

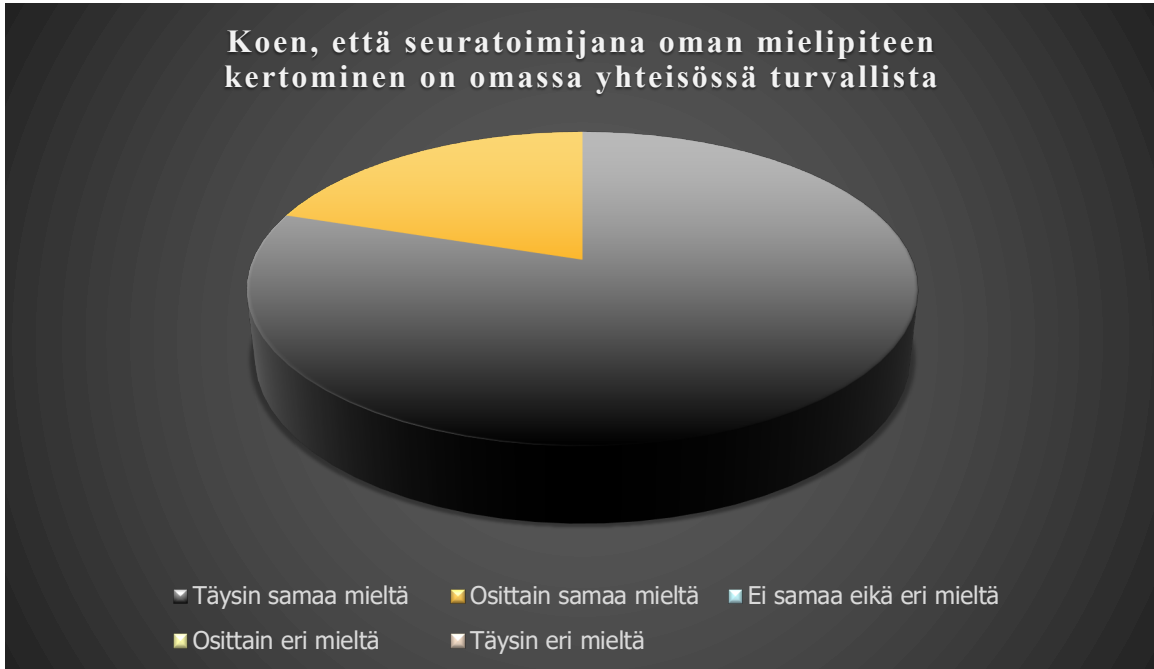
Seuratoimijoista 40 % oli ehdottomasti samaa mieltä siitä, että yhteydenotto perheisiin on helppoa, 40 % oli tästä osittain samaan mieltä ja 2 vastaajista (20 %) ei ollut samaa eikä eri mieltä. Seuratoimijoista 80 % oli ehdottomasti samaa mieltä siitä, että heillä on mahdollisuus kertoa kehitysideoita ja mielipiteitä joukkueen toimintaan liittyen ja 20 % oli osittain samaa mieltä (Kuvio 3).

Kuvio 3: Seuratyöntekijän kokemus kehittämismahdollisuuksista joukkueen toimintaan liittyen.

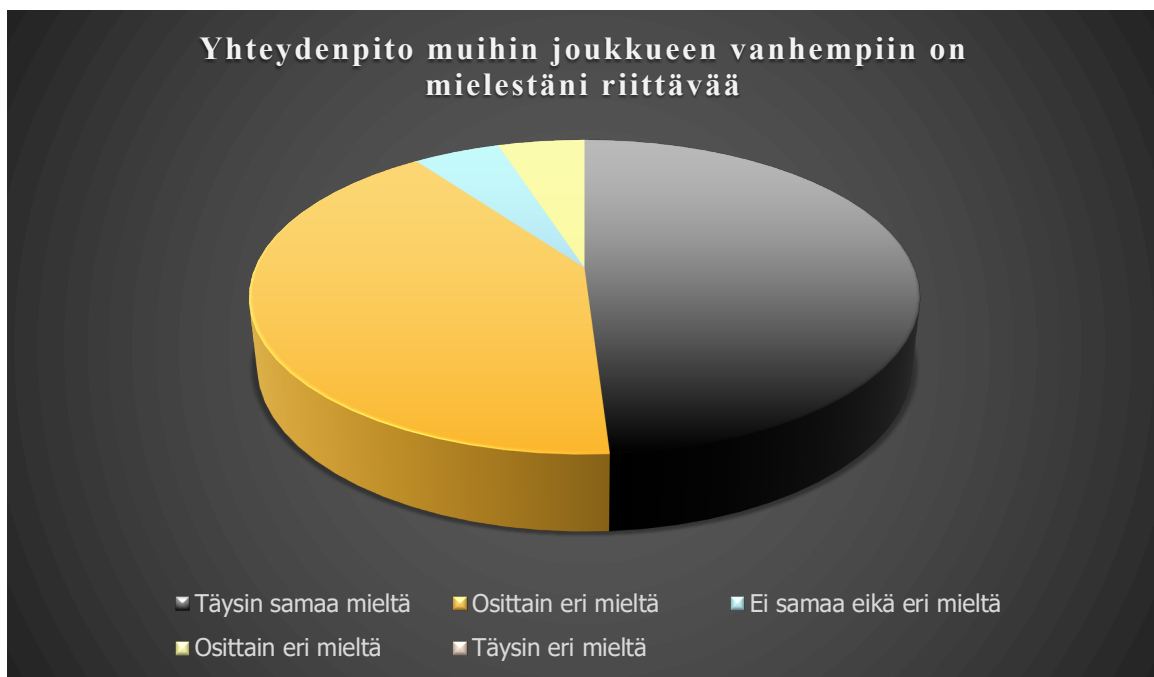
Seuratoimijoista 80 % oli ehdottomasti samaa mieltä siitä, että oman mielipiteen kertominen omassa yhteisössä oli turvallista ja 20 % oli osittain samaa mieltä (Kuvio 4).

Kuvio 4: Seuratyöntekijän kokemus oman mielipiteen ilmaisusta turvallisesti omassa yhteisössä.

7.3 Vertaistuki

Seuraurheilussa vertaistuen roolissa näyttäytyy joukkueen toiset vanhemmat. Vanhemmista vajaa puolet, 49 %, kertoi olleensa ehdottomasti samaa mieltä siitä, että yhteydenpito muihin vanhempiin oli riittävää. 41 % oli tästä osittain samaa mieltä ja 5 % vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä ja 5 % oli osittain eri mieltä (Kuvio 5). Uskon, että tähän vastaukseen saattaa vaikuttaa taustalla korona-aika, jolloin vanhempien kanssa tapaamiset ja ylipäätään tehtävä yhteistyö on vähentynyt selvästi. Vertaistuen kannalta yhteistyö vanhempien kesken on kuitenkin merkittävä osa seuraurheilua. Kasvatuskumppanuus ottaa huomioon myös vanhempien keskinäisen yhteistyön, jossa vanhemmat voivat jakaa vanhemmuutta koskevia ajatuksia ammattilaisten ja muiden vanhempien kesken. Yhteistyö lisää positiivisia kasvatusasenteita, lapsen oppimista ja hyvinvointia. (Turja & Fonsèn 2010, 58, 69, 70.)

Kuvio 5: Vanhempien kokemus vertaistuesta seuraurheilussa.

7.4 Kasvatuskumppanuus

Pyydettyä vastaajia kuvailemaan kolmella sanalla sanaa kasvatuskumppanuus, esille nousee toistuvasti sanat luottamus, yhteistyö ja avoimuus (Liite 2). Kysymys ei ollut pakollinen, vaan kyselyn pystyi lähettämään myös ilman, että vastasi tähän kysymykseen. Huomioitavaa on, että seuratoimijoiden vastauksista 2 (40 %) kuvaili kasvatuskumppanuutta, yksi vastaajista vastasi ”ei ole tuttu” ja vastaajista 2 ei ollut vastannut tähän kysymykseen lainkaan. Vanhemmista 30 (79 %) oli vastannut tähän kysymykseen ja 8 (21 %) oli jättänyt vastaamatta.

8 AIVORIIHI ANALYYSI

Aivoriihin toteutettiin yhdessä opinnäytetyön tekijän, seuran toiminnanjohtajan ja harrastekoordinaattorin kesken 29.10.2021. Tarkoituksena oli kerääntyä yhteen pohtimaan uusia toimintatapoja, jolla kasvatuskumppanuuden toimintamallia kehitetään seurassa.

Aluksi ryhmälle selvennettiin mitä kasvatuskumppanuus teoriana käsittää ja mitkä ovat kasvatuskumppanuutta ohjaavat arvot. Aivoriihen kysymyksiksi nostettiin ”mitkä toimet lisäävät vanhempien osallisuutta” ja ”mitkä toimet lisäävät vanhempien luottamuksen tunteen rakentamista?” Ideat kirjoitettiin ylös lapulle. Tähän saimme mielestäni kirjattua hyvin ideoita ylös, vaikkakin ideoiva joukko oli pieni. Kuitenkin koen, että paikalla olivat avainhenkilöt, joilla on jo tiedossa ongelma, johon halutaan seurassa löytää vastauksia ja löytää uusia toimintatapoja.

Aivoriihi keskustelussa nousi esille selkeästi luottamukseen tunteen rakentuminen. Kaikki läsnäolijat olivat samaa mieltä siitä, että luottamuksen tunteen rakentaminen on avainasemassa koko kasvatuskumppanuuden rakenteissa ja sen toiminta-ajatuksessa. Aivoriihi nosti esille pieniä toimia, joita voidaan helposti toteuttaa arjen sisällä. Tästä esimerkkinä vanhempainillan yhteydessä jaetut paperit, johon vanhempi voi kauden alussa kirjoittaa omat toiveet ja odotukset harrastukseen liittyen. Tämä on yksi esimerkki helposti toteuttavasta toimesta, jonka uskon suoraan lisäävän vanhempien osallisuuden tunnetta. Lisäksi se pysäyttää vanhemman pohtimaan omaa rooliaan seuraurheilun arjessa. Myös some -tilien hyödyntäminen osana toimintaa ja toiminnan läpinäkyvyyttä nousee esiin.

Vastaavanlaisen aivoriihen tulosten jatkokehittäminen uudessa, isomman joukon seuratoimijoita osallistavassa tapaamisessa, saattaisi tuoda ideoihin lisää syvyyttä ja taas toisaalta näkemään asioita uudelleen. Koen, että aivoriihestä syntyi kuitenkin hyviä ideoita, jotka ovat käytökelpoisia jo sellaisenaan. Osa ideoista on hyvin helposti ja pienellä vaivalla toteutettavissa.

Lopuksi perustettiin vielä yhteinen ryhmä seuran Basecamp -sovellukseen ja sovimme, että mahdollisesti myöhemmin nousevat ideat kirjataan tähän ryhmään ylös.

9 TULOKSET

Kyselyyn vastanneiden henkilöiden vastausprosentti jäi reilusti alle 70 %:n ja näin ollen myös tuloksia on tulkittava varoen. Kyselyssä toteutui kato, joka on kyselyn yksi haittapuoli. Kato oli tässä kyselyssä ennakoitua suurempi. (Luoto, 2009.) Etenkin seuratoimijoiden osallisuus kokonaisuudesta on hyvin pieni, joka ei edusta luotettavaa kuvaa kaikkien seuratoimijoiden mielipiteestä. Tämä vaikeuttaa hahmottamaan esimerkiksi yhteyden rakentumisen tilaa, sillä seuratoimijoiden vastaajien määrä suhteessa koko henkilöstöön jäi alhaiseksi. Kumppanuus suhteen aloite on aina palvelun tarjoajan vastuulla.

Kysely ei tuonut tilaajalle uutta merkittävää tietoa, jota olisi voitu hyödyntää tässä kehittämissä varsinaiseksi uudeksi toimintalinjaksi. Kysely avasi kuitenkin vanhempien ja seuratoimijoiden ajatuksia ja osin odotuksia kasvatuskumppanuudesta. Seuratoimijoista vain kaksi viidestä vastaajasta oli vastannut kysymykseen ”kuvaile kolmella sanalla sanaa kasvatuskumppanuus, mitä asioita mieleesi nousee ensimmäisenä?” On mahdollista, että taustalla vaikuttaa se, että terminä kasvatuskumppanuus ei ole entuudestaan tuttu, eikä sen taustoja tarpeeksi tunnettu. Myös seuratoimijoiden kokonaisuudessa alhainen vastaajien määrä saattaa kertoa siitä, että termi ei ollut entuudestaan tuttu. Vaikka seurassa on jo olemassa olevia toimia, jotka täyttävät teoriassa kasvatuskumppanuuden toimintaehdot, kasvatuskumppanuuden yksi reunaehto on, että palveluntuottaja ymmärtää, miksi toimintaa tehdään ja mitä sillä tavoitellaan. Uusi toimintatapa, joka muotoutuu konkreettiseksi arjen työskentelyksi, vaatii ammattilaisen tietoisesta ja sisäistetyn ymmärryksen kumppanuustyön perusteista, tavoitteista ja menetelmistä (Turja & Fonsén 2010,69). Vaikka seurassa on jo olemassa olevia toimia dialogin vahvistamiseksi, valmentajilla ei ole välttämättä tietoa siitä, että taustalla on olemassa teoria, joka ohjaa toimintaa ja tavoittelee jotain. Tämän selkeyttäminen on avainkysymys kumppanuuden tavoittelussa.

Aivoriihi herätti pohtimaan konkreettisia toimia arjessa, jotka voisi parantaa dialogia seuratoimijoiden kanssa. Suurimpaan rooliin nousi vanhempien luottamuksen tunteen lisääminen, johon nousi useita pieniä toimia, jotka ovat arjessa helposti toteutettavissa. Luottamusta kuvaavissa kysymyksissä selkeämpää hajontaa tapahtuu kysyttäessä vaikuttamisen mahdollisuuksista. Vanhempien osalta vastauksissa tapahtui selkeämpää hajontaa kuin seuratoimijoiden. Tämä kertoo mielestäni siitä, että vanhempien luottamuksen tunteen lisääminen on tärkeää.

Kasvatuskumppanuuden yksi tärkeä osa on luottamus. Luottamuksen rakentuminen on monitasoinen ilmiö, joka syntyy hetkellisten kohtaamisten, vastavuoroisten sopimusten ja aitojen sosiaalisten suhteiden kautta. Suhdeluottamus on rakentunut yhteenkuuluvuuden tunteen varaan. Tunne siitä, että tuntee muut empaattisesti ja henkilökohtaisesti ja jakaa samanlaiset arvot ja tavoitteet ovat suhdeluottamuksen perusta. Suhdeluottamus rakentuu toistuvassa vuorovaikutuksessa, joka tuntee ja näkee yksilöt saman ryhmän jäseninä. Hyvä suhdeluottamus mahdollistaa turvallisuuden tunteen ja sosiaalisen liiman, jonka varaan yhteistyö voidaan parhaiten rakentaa. (Rieki, 2017.)

10 TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Tässä luvussa esitellään toimenpide-ehdotuksia seuralle kasvatuskumppanuuden tukemiseksi.

10.1 Kasvatuskumppanuus toimintamallin selventäminen seuratoimijoille

Järjestetään seuratoimijoille esimerkiksi valmentajien tapaamisen yhteydessä selkeä info, mitä kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan ja mihin se pyrkii. Tämä on mielestäni avainkysymys, jotta seuratoimijat ymmärtävät vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön arvon. Se antaa myös lisäarvoa koko seuran toiminnalle, sillä seuraurheilun piirissä keskitytään vielä varsin vähän kasvatuksellisiin näkökulmiin ja tai puhutaan ylipäättään kasvattamisesta. Jo sana kasvatuskumppanuus viittaa vahvasti yhteistyöhön. Jotta kumpikin kumppanuuden osapuoli ymmärtää olevansa suhteessa, rooleja on hyvä selventää.

Ehdotan, että seuratyöntekijöille järjestetään kasvatuskumppanuus info esimerkiksi valmentajien yhteisen tapaamisen yhteydessä, joita seurassa järjestetään säännöllisesti. Päivässä olisi hyvä olla mukana kaikki seuratyöntekijät, jotka tekevät yhteistyötä vanhempien kanssa. Vaikka seuralla onkin jo käytössä kasvatuskumppanuutta tukevia käytänteitä, palvelun tarjoajan on hyvä olla tietoinen, miksi tällaisia palveluita tarjotaan ja millaisiin ongelmiin kasvatuskumppanuuden odotetaan vastaavan. Kaikilla seuratoimijoilla tulisi olla vankka käsitys seuraavista asioista:

- Kasvatuskumppanuuden teoria:
  - o Arvot
  - o Lähtökohdat
  - o Vastuut
- Tavoitteet
- Toimintamuodot

Kun palveluntarjoajalla on selkeä protokolla vanhempien kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön, myös vanhempien on helpompi lähestyä ja olla yhteydessä seuratoimijoihin. Se selkeyttää myös vanhempien roolia heti alun yhteistyöstä alkaen. Tämä koulutuspäivä seuratoimijoille rakentuu kasvatuskumppanuuden teoriapohjaan ja lisäksi palauttaen mieliin kohdassa 5.1. esiteltävät toimet. Näitä toimia voidaan myös rikastuttaa aivoriihen kaltaisella menetelmällä seuratoimijoiden koulutuksessa myöhemmin.

Koska luottamuksen tunteen tavoittelu on avainasemassa kasvatuskumppanuuden toteutumisessa, on olennaista keskittyä luottamusta herättäviin toimintatapoihin.

10.2 Vuosikello

Kootaan seurassa jo olemassa oleviin valmennuksen vuosikelloihin toimenpiteet myös kasvatuskumppanuuden näkökulmasta. Lisätään vuosikelloon esimerkiksi vanhempainilta, ja toimenpide-ehdotukset, miten dialogia voidaan rakentaa tai ylläpitää tässä yhteydessä. Lisätään vuosikelloon esimerkkejä osallistavista toimista esimerkiksi vanhempainillan yhteydessä.

11 ARVIOINTI

Tässä kappaleessa sekä tilaajan, että opinnäytetyön tekijän arviointi kehittämistyöstä.

11.1 Opinnäytetyön tekijän arviointi

Tätä opinnäytetyötä ohjasi oma kiinnostus lisätä kasvatusnäkökulmaa urheiluseurojen arkeen. Urheiluseurojen toimintaa ohjaa seuran itse määrittelemät arvot, joka asettaa seuroille ison vastuun arvojen toteutumisesta ja näyttäytymisestä arjessa. Mielestäni kasvatusnäkemysten tarkastelu seuraurheilun sisällä on ajankohtainen ja koskettaa huomattavaa osaa lapsia ja nuoria. Esimerkiksi LIITU-tutkimuksen mukaan hieman yli puolet kaikista suomalaisista lapsista ja nuorista liikkui urheiluseuran järjestämissä tapahtumissa vähintään kerran viikossa. Noin joka toisena päivänä (2–3 päivänä viikossa) urheiluseurojen toimintaan osallistui viidennes (21 %) kaikista lapsista ja nuorista. Samoin joka viides osallistui urheiluseurojen toimintaan hyvin usein, 4–7 päivänä viikossa (jyu.fi 2021.)

Vaikka laki ei ota kantaa kasvatukselliseen vastuuseen, tai ehkäpä juuri siitä syystä, yhteistyöhön tarvitaan myös vanhempia. Dialogin avulla voimme taata vanhemmille ja sitä kautta myös lapsille parempaa osallisuutta seuraurheilun sisällä. Mielestäni on tärkeää, että seuraurheilussa puhutaan myös kasvatuksellisista näkökulmista, eikä ajatella urheilun itsessään olevan riittävän hyvä tapa kasvattaa lapsia ja nuoria.

Tämä kehittämistyö avasi ja laajensi omaakin käsitystäni kasvatuskumppanuudesta. Koen, että menetelmän valinta ei kuitenkaan ollut onnistunut, vaan tähän kehittämistehtävään olisi paremmin sopinut esimerkiksi learning cafe tai jokin muu laadullinen menetelmä. Pohdin alkuun myös benchmarkkaus -menetelmää, mutta tämä menetelmä karsiutui nopeasti pois, sillä mielestäni Illusionissa on lähtökohtaisesta käytössä jo paljon toimia, jotka täyttää kasvatuskumppanuuden toimintaehdot. Näin ollen toiminnan parantaminen muihin seuroihin verraten ei tarjoa mitään varsinaisesti uutta. Yleisesti kasvatuskumppanuus ei ole myöskään tunnettu käsite seuraurheilussa, joten suoraan oman toiminnan parantaminen ei tässä tapauksessa mahdollistu muihin seuroihin verraten.

Kyselyn pienen vastausprosentin jälkeen pohdin, olisiko kyselyssä vanhempien vastausten rajaaminen esimerkiksi vain joukkuekoordinaattoreille nostanut vanhempien vastausprosenttia. Joukkuekoordinaattorit edustavat myös vanhempia. Toisaalta heillä on yleensä toimenkuvansa

kautta arjessa enemmän yhteyksiä seuratoimijoihin, joten tämä rajausta ei olisi antanut luotettavaa kuvaa kaikkien vanhempien kokemuksesta tai mielipiteestä. Kyselyssä seuratoimijoiden vastausprosentti jäi liian alhaiseksi, jotta luotettavaa tutkimusta laajemmin seuratoimijoiden mielipiteistä olisi voitu kertoa. Pohdin, olisiko opinnäytetyöntekijän henkilökohtainen viestintä seuratoimijoille toiminut paremmin. Onko kasvatuskumppanuus liian tuntematon käsite, joka olisi pitänyt avata paremmin kyselyn esittelyssä. Tämä olisi saattanut lisätä myös vastausten määrää.

Pohdin myös, olisiko testikyselyn tekeminen aluksi pienemmälle ryhmälle auttanut. Tätä en kuitenkaan tullut ajatelleeksi. Tiukan aikataulutuksen takia aikaa uuden kyselyn avaamiseen esimerkiksi pelkästään seuratoimijoille ei ollut myöskään mahdollista. Kuitenkin koen, että juuri näiden ”virheiden” seurauksena esiin nousi tarve selventää termiä kasvatuskumppanuus. On tärkeää tiedostaa, että kasvatuskumppanuus ei ole pelkkä velvollisuus, vaan sillä on selkeä päämäärä, johon se pyrkii. Tämä on kasvatuskumppanuuden toimintamallissa kaiken perusta. Tosin on mahdollista, että kyselyn vastausmäärien ollessa suurempia, esille olisi noussut jokin muu kehittämiskohde.

Kyselyyn olisi ollut hyvä lisätä vielä kysymys, onko yhteistyö seuran ja vanhempien välillä riittävää. Tämä kysymys olisi avannut tai lisännyt käsitystä tämänhetkisestä yhteistyöstä lisää. Toisaalta seuralla oli tiedossa jo tarve dialogin kehittämisestä vanhempien ja seuratoimijoiden välille ennen tämän kehittämistyön aloitusta.

Yleisesti ottaen tämä kehittämistyö on yleistettävissä siinä tapauksessa, että seuraurheilussa halutaan kehittää yhteistyötä vanhempien kanssa. On hyvin yleistä, että esimerkiksi vanhempainiltoja järjestetään monissa lajeissa, mutta pelkästään se ei riitä täyttämään kasvatuskumppanuuden reunaehtoja eikä tue vanhempien osallisuuden tunnetta. Kumppanuussuhteella haetaan tasavertaista suhdetta ammattihenkilöstön ja vanhempien välille, suhdetta, joka hyödyttää ennen kaikkea lasta. Se nostaa väistämättä seuraurheilun sisällä tapahtuvaa kasvatusnäkömyksen merkitystä. Mikäli kasvatuskumppanuutta halutaan tuoda laajempaan toimintamallina lasten ja nuorten seuraurheiluun, se vaatisi laajemman tarkastelun alalla. Lähtisin kuitenkin yleisestikin toteuttamaan kasvatuskumppanuuden toimintamallia sen perusteista, eli lisäämällä aluksi ymmärrystä kasvatuskumppanuudesta ja sen tärkeydestä. Kasvatuskumppanuuden yleistettävyys sinällään on urheiluseuroissa mahdollista ja sen arvoa seuratyölle voidaan painottaa. Kehittämistyön perus ajatusta kasvatusnäkömyksistä seuraurheilussa voidaan kuitenkin mielestäni pitää varsin yleistettävänä ja tärkeänä ajatuksena koko ammattialalle.

Tämä työ selventää Illusionissa toteutuvaa kasvatuskumppanuutta. Tämä työ nosti esiin ajatuksen siitä, että palvelun tarjoajan tulee ymmärtää, miksi vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää. Kasvatuskumppanuuden hyötyjä seuralle, ja ennen kaikkea seuratoimijan työlle tulee korostaa. Kun perusta on luotu, olisi hyvä pysähtyä pohtimaan vielä tarkemmin konkreettisia toimia, joilla kasvatuskumppanuutta seurassa voidaan parantaa. Tämä olisi mielestäni seuralle hyvä jatkokehitysidea.

11.2 Tilaajan arviointi

Seuran toiminnanjohtajan arviointi kehittämistyöstä:

Todella mielenkiintoinen aihe. Mielestäni olet avannut hyvin ajatuksia. Tämänhetkinen dialogi on paljon yksipuoleista. Esimerkiksi viikoittain kysytään viikkokuulumiset, mutta harvoin vanhemmat vastaavat mitään. Kerran kaudessa valmentaja laittaa laajemman kirjallisen henkilökohtaisen välipalautteen, mutta siihenkään kaikki vanhemmat ei kommentoi mitään. Eli juuri tuo, että saataisiin se vuoropuhelu toimivaksi, olisi tosi tärkeä asia! Ja tuo molemminpuolinen arvostus - miten sen syntymistä voitaisiin tukea. Paljon heräsi itsellekin ajatuksia. Mahtavaa kun lähdit tätä toteuttamaan!

12POHDINTA

Kasvatuskumppanuudella haetaan vanhempien osallisuutta ja sillä on monitasoinen tehtävä kuulla ja kuunnella vanhempia. Se on vanhempien ja ammattihenkilöstön välillä tapahtuvaa yhteyden luomista ja se antaa edellytyksen parhaalle mahdolliselle yhteistyölle, joka on ennen kaikkea lapsen etu. Se ei ole synonyymi ammatti henkilöstön ja perheiden väliselle yhteistyölle vaan kumppanuus antaa vanhemmuudelle tilaa eri kasvatustieteiden sisällä, kuunnellen ja huomioiden ammattihenkilöstön mielipiteitä. Se asettaa perheet ”kuluttajan” asemaan ja antaa kummankin osapuolen mielipiteille tilaa. Ennen kaikkea sillä on tärkeä rooli kuulluksi ja nähdyksi tulemisen kontekstissa. Parhaimmassa tapauksessa se antaa perheille tilaa tuoda oma näkemys kasvatussuhteeseen. Se ei oletta, että ammattihenkilöstön toteuttama kasvatusta olisi ainoa oikea tapa toteuttaa kasvatusta vaan sen yhteinen päämäärä on päätyä sillä hetkellä parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Kumppanuussuhde ei synny itsestään, vaan sen tarjoajalla tulee olla ymmärrys kasvatuskumppanuuden luonteesta ja se tulee tietoisesti saattaa alkuun, jatkuvasti rakentaa ja ylläpitää. Se on vanhempien kuuntelemista, heidän mielipiteiden arvostamista ja vanhempien asettamista oman lapsensa ”asiantuntijan” rooliin. Se on henkilöstön tietoista halua kuunnella ennen kaikkea lasta. Se kuuntelee, antaa asiasta oman mielipiteen, mutta parhaaseen lopputulokseen päästäkseen se ylläpitää keskustelevaa ja avointa suhdetta, on valmis jopa luopumaan omasta näkemyksestään ja kuuntelemaan myös toisenlaisen näkemyksen asiasta. Se on tila, jossa mahdollistuu kuulluksi ja nähdyksi tulemisen tunne. Se on suhde, jota halutaan tietoisesti rakentaa hyvän alun lähtökohdista, ei ongelmista, vaan arjesta käsin. On pystyttävä pysymään rohkeasti omassa mielipiteessä ja uskallettava tuomaan se esiin, mutta yhtä tavalla on valmistauduttava luopumaan omasta totuudestaan ja näkemään omat ajatukset kriittisessäkin valossa.

Tämä opinnäytetyö nosti esiin mielestäni sen, että seurassa kannattaa panostaa ensisijaisesti henkilöstön kouluttamiseen kasvatuskumppanuusmallin kehittämisessä seurassa. Palvelun tarjoajan on tunnistettava, miksi kasvatuskumppanuuden kehittäminen omassa työssä on arvokasta ja mitä hyötyä siitä on. Sillä on vaikutusta dialogin kehittymiseen ja sitä kautta vanhempien osallisuuden tunteeseen.

Kasvatuskumppanuus käsite on tuntematon seuraurheilun maailmassa. Lasten- ja nuorten seuraurheilumaailmassa puhutaan yleisestikin varsin vähän kasvatuksellisista näkökulmista. Esimerkiksi varhaiskasvatusta ohjaa Suomessa varhaiskasvatustilaki, peruskoulussa perusopetuslaki

ja nuorisotyössä nuorisotyölaki. Seuraurheilussa toimintaa ohjaa seuran määrittämät arvot. Huomioitavaa on, että ihmisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja kasvun kannalta lapsuus ja nuoruus on parasta vaikutuksen aikaa, sillä silloin kasvua tapahtuu kaikkein eniten ja ihminen on altteimmillaan ympäristölleen. (Avola & Pentikäinen 2019, luku ”positiivisen pedagogiikan taustat”.)

Ajattelen, että kasvatuskumppanuudella on mahdollisuus päivittää vanhemman rooli seuraurheilun maailmaan 3 K:n periaatteista 5 K:n periaatteisiin, joita ovat positiiviseen kasvatukseen vuorovaikutuksen periaatteiden mukaan kiinnostus, kysyminen, kuuntelu, kannustus ja kunnioitus (Avola & Pentikäinen 2019, luku ”hyvinvointitaitojen opettaminen”).

LÄHTEET

- Arnkil, Marikki 2019. Mehän opimme enemmän kuin lapset. Opettaja auktoriteettina. Tampereen yliopiston väitöskirja 43. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Anttila, Tapio, 2015. Totaalvoetbal. Mitä dialogi vaatii osallistujalta. Viitattu 15.10.2021. <https://www.sitra.fi/blogit/totaalvoetbal/>.
- Avola, Pauliina & Pentikäinen, Viivi 2019. Kukoistava kasvatusta. Positiivisen pedagogiikan ja laaja-alaisen hyvinvointiopetuksen käsikirja. (E-kirja). Espoo: BEEhappy Publishing Oy.
- Illusion.fi. Toimintakertomus. Viitattu 20.8.2021. https://www.canva.com/design/DAEO_BFKY6M/JrqLF0hP7RQ5hwSSnDnoyQ/view?utm_content=DAEO_BFKY6M&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=publishsharelink.
- Innokyla.fi, 2021. Aivoriihi. Viitattu 1.11.2021. <https://innokyla.fi/fi/tyokalut/aivoriihi>.
- Holm, Ruurik, Poutanen, Petro, Ståhle, Pirjo, 2018. Mikä tekee dialogin: Dialogisen vuorovaikutuksen tunnuspiirteet ja edellytykset. Viitattu 25.10.2021. <https://www.sitra.fi/artikkelit/mika-tekee-dialogin-dialogisen-vuorovaikutuksen-tunnuspiirteet-ja-edellytykset/>.
- Häkli, Jouni, Kallio, Kirsi Pauliin & Korkiamäki, Riikka (toim.). Myönteinen tunnistaminen. Nuorisotutkimusseura ry. Nuorisotutkimusverkosto. Viitattu 11.11.2021. http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/myonteinen_tunnistaminen.pdf.
- Jyu.fi 2021. LIITU tutkimus. <https://www.jyu.fi/sport/fi/tutkimus/hankkeet/liitu>. Viitattu 7.6.2021.
- Karila, Kirsti, Alasuutari, Maarit, Hännikäinen, Maritta, Nummenmaa, Anna Raija & Rask
- Puttonen, Helena 2006. Kasvatustutkimus. Vaajakoski: Gummerruksen Kirjapaino.
- Kaskela, Marja & Kekkonen, Marjatta, 2006. Kasvatustutkimus kannattelee lasta. Viitattu 17.8.2021. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77944/OPA2006_063_Stakes.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Kekkonen, Marjatta, 2012. Kasvatustutkimus puheena. Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoidon diskursiivisilla näyttämöillä. Viitattu 20.10.2021. <https://thl.fi/documents/10531/136719/Tutkimus%202012%2072.pdf>.
- Kestävyyssurheilu.fi 2011. Liikuntajärjestöt tiivistivät yhteistyötään. Viitattu 15.8.2021. <https://www.kestavyyssurheilu.fi/muut/-liikuntajaerjestoet-tiivistivaet-yhteistyoeaen>.
- Laukkanen, Arto 2020. Lapset kertovat - mitkä vanhempien toimet innostavat liikkumaan, mitkä eivät? 7.4.2020. Viitattu 11.11.2021. <https://www.jyu.fi/sport/fi/tutkimus/hankkeet/liikkuva-perhe/blogi/lasten-liikuntainnostus-ja-motivaatio>.
- L540/2018 §3. Varhaiskasvatustutkimuslaki. Viitattu 26.8.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540>.
- Luoto, Riitta, 2009. Kyselytutkimuksen suunnittelu. Viitattu 15.11.2021. <https://www.duodecimlehti.fi/duo98221>.

- Mero, Antti, Nummela, Ari & Kalaja, Sami, Häkkinen, Keijo 2016. Huippu-urheilun valmennus. Teoria ja käytäntö päivittäisvalmennuksessa. 1.painos. Lahti: VK-Kustannus Oy.
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3.–4. painos. Helsinki: Sanoma Pro.
- Oph.fi 2016. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 1.11.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf.
- Perhehoitoliitto, 2011. Kasvatuskumppanuus sijoitetun lapsen tueksi. Viitattu 15.8.2021. <https://www.perhehoitoliitto.fi/files/119/kasvatuskumppanuus.pdf>.
- Riekkä, Tapani, 2017. Mistä luottamus rakentuu? Viitattu 25.10.2021. <https://filosofianakatemia.fi/blogi/mista-luottamus-rakentuu/>.
- Thl.fi 2021. Dialogisuus ammattilaisen ja perheen välillä. Viitattu 1.11.2021. <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/kehittyvat-kaytannot/dialogiset-toimintavat/dialogisuus-ammattilaisen-ja-perheen-valilla>.
- Thl.fi 2021. Kumppanuus lapsen kasvun tukena. Viitattu 20.8.2021. <https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/asiakasprosessi/asiakassuunnitelma-ja-palvelusuunnitelma/kumppanuus-lapsen-kasvun-tukena#rakentuminen>.
- Tulensalo, Hanna, Kalliomeri, Reetta & Laimio, Janica 2021. Kohti Lapsen näköistä osallisuutta. Pelastakaa Lapset ry.
- Turja, Leena & Fonsèn, Elina 2010. Suuntana laadukas varhaiskasvatus. Tampere: Juvenes Print.
- Yle.fi 2012. Liikunta ja urheilu saavat uuden kattojärjestön. 12.6.2012. Viitattu 11.11.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-6178613>.
- Yle.fi 2016. Urheilujärjestöt yhteen – Valo sulautuu Olympiakomiteaan. 20.6.2016. Viitattu 11.11.2021. <https://yle.fi/urheilu/3-8972611>.

LIITTEET

Liite 1: Kysely vanhemmille ja seuratoimijoille

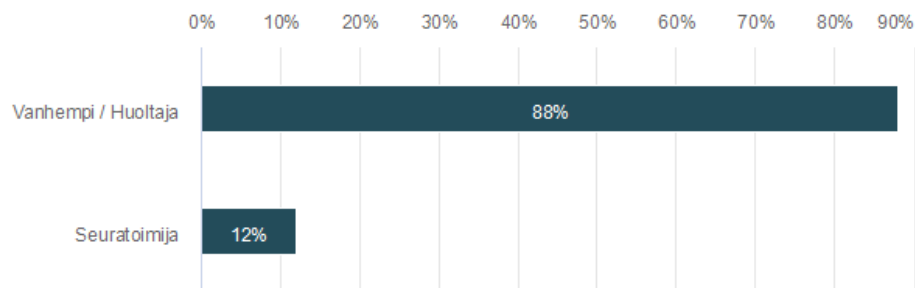
Kysely

Kasvatuskumppanuus seuraurheilussa

Vastaajien kokonaismäärä: 42

1. Vastaaja

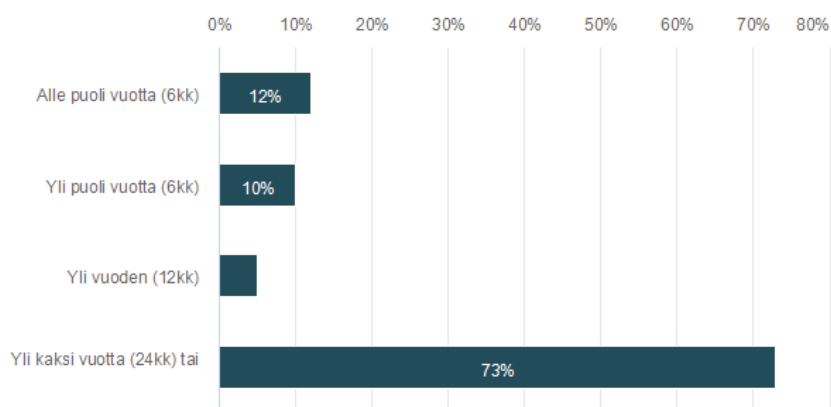
Vastaajien määrä: 42

	n	Prosentti
Vanhempi / Huoltaja	37	88,1%
Seuratoimija	5	11,9%

2. Kuinka pitkään olet ollut seuran toiminnassa mukana?

Vastaajien määrä: 41

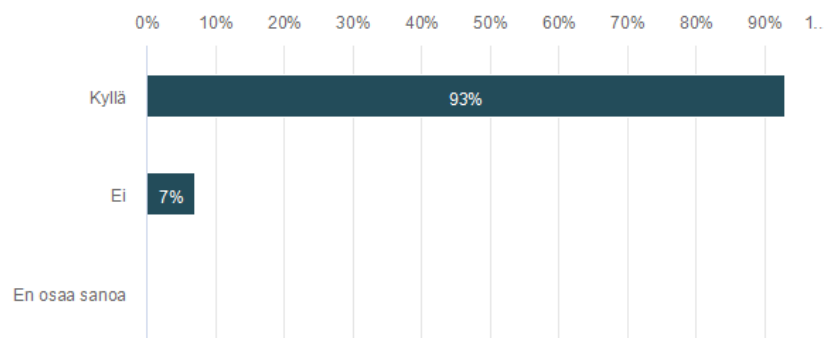

	n	Prosentti
Alle puoli vuotta (6kk)	5	12,2%
Yli puoli vuotta (6kk)	4	9,7%
Yli vuoden (12kk)	2	4,9%
Yli kaksi vuotta (24kk) tai pidempään	30	73,2%

3. Oletko osallistunut vanhempainiltaan kuluneen puolen vuoden aikana?

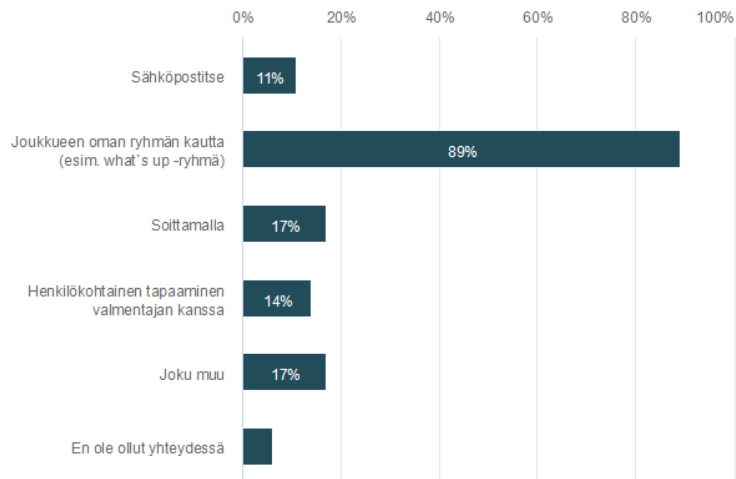
Vastaajien määrä: 41

	n	Prosentti
Kyllä	38	92,7%
Ei	3	7,3%
En osaa sanoa	0	0,0%

4. Oletko viestinyt valmentajien kanssa kuluvan kauden (syyskausi 2021) aikana muutoin kuin vanhempainillan yhteydessä? Voit valita useampia.

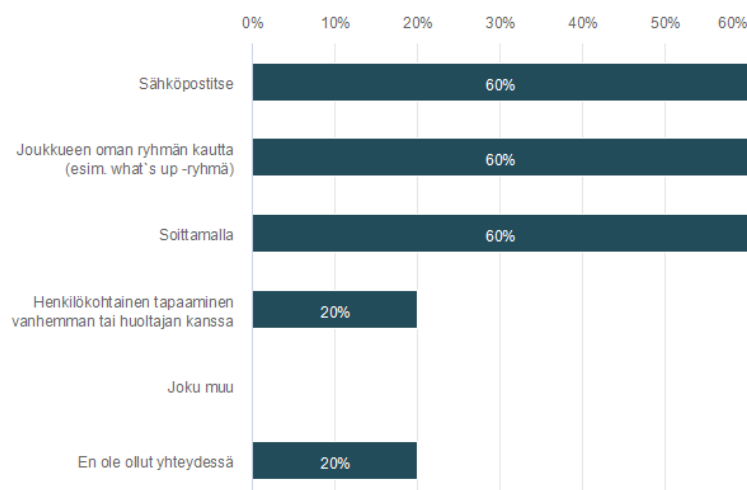
Vastaajien määrä: 36, valittujen vastausten lukumäärä: 55

	n	Prosentti
Sähköpostitse	4	11,1%
Joukkueen oman ryhmän kautta (esim. what`s up -ryhmä)	32	88,9%
Soittamalla	6	16,7%
Henkilökohtainen tapaaminen valmentajan kanssa	5	13,9%
Joku muu	6	16,7%
En ole ollut yhteydessä	2	5,6%

5. Oletko ollut yhteydessä perheisiin kuluvaan kauden (syyskausi 2021) aikana muutoin kuin vanhempainillan yhteydessä? Voit valita useampia.

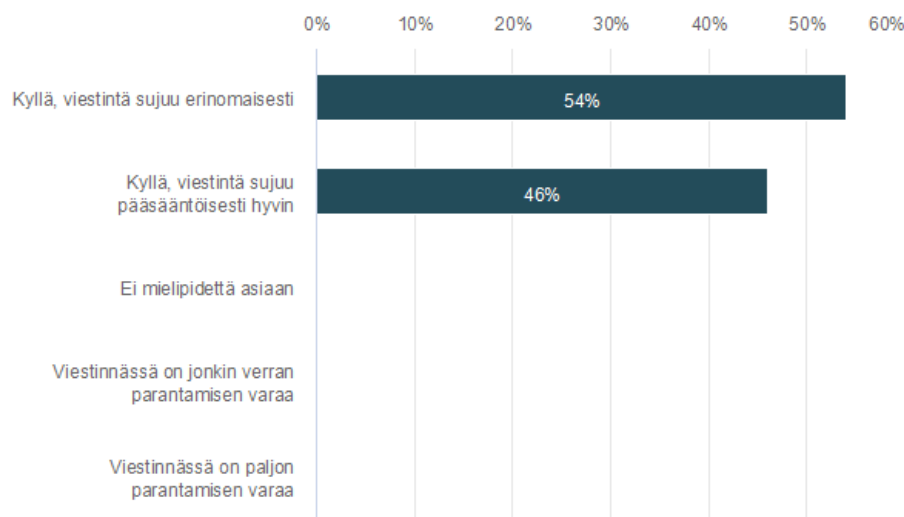
Vastaajien määrä: 5, valittujen vastausten lukumäärä: 11

	n	Prosentti
Sähköpostitse	3	60,0%
Joukkueen oman ryhmän kautta (esim. what`s up -ryhmä)	3	60,0%
Soittamalla	3	60,0%
Henkilökohtainen tapaaminen vanhemman tai huoltajan kanssa	1	20,0%
Joku muu	0	0,0%
En ole ollut yhteydessä	1	20,0%

6. Koetko viestinnän kodin ja harrastuksen välillä riittäväksi?

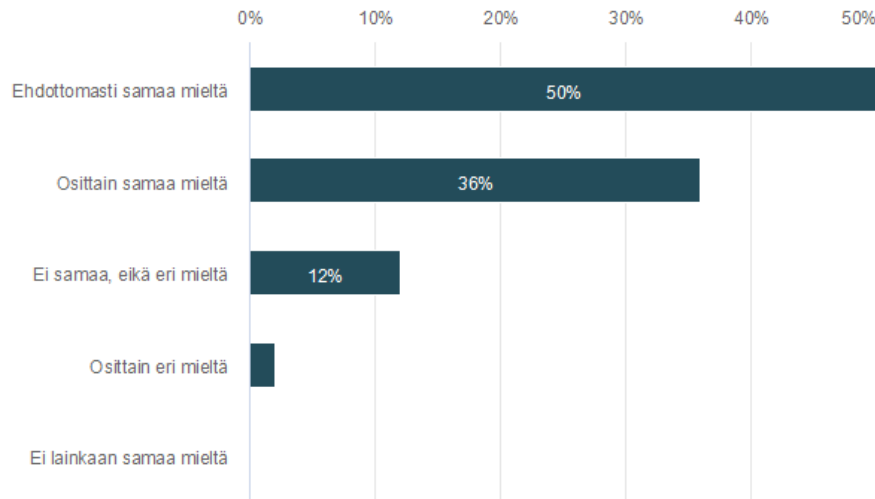
Vastaajien määrä: 41

	n	Prosentti
Kyllä, viestintä sujuu erinomaisesti	22	53,7%
Kyllä, viestintä sujuu pääsääntöisesti hyvin	19	46,3%
Ei mielipidettä asiaan	0	0,0%
Viestinnässä on jonkin verran parantamisen varaa	0	0,0%
Viestinnässä on paljon parantamisen varaa	0	0,0%

7. Koetko, että sinulla on mahdollisuus kertoa omia kehitysideoita tai mielipiteitä joukkueen toimintaan liittyen?

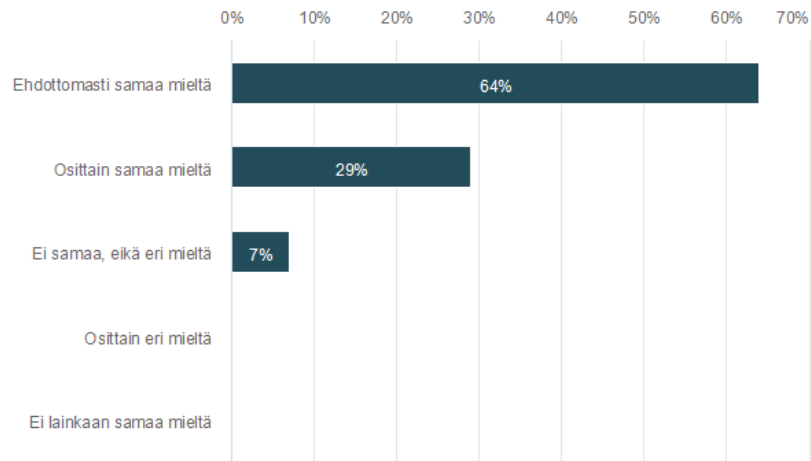
Vastaajien määrä: 42

	n	Prosentti
Ehdottomasti samaa mieltä	21	50,0%
Osittain samaa mieltä	15	35,7%
Ei samaa, eikä eri mieltä	5	11,9%
Osittain eri mieltä	1	2,4%
Ei lainkaan samaa mieltä	0	0,0%

8. Koetko oman mielipiteen kertomisen turvalliseksi omassa yhteisössäsi?

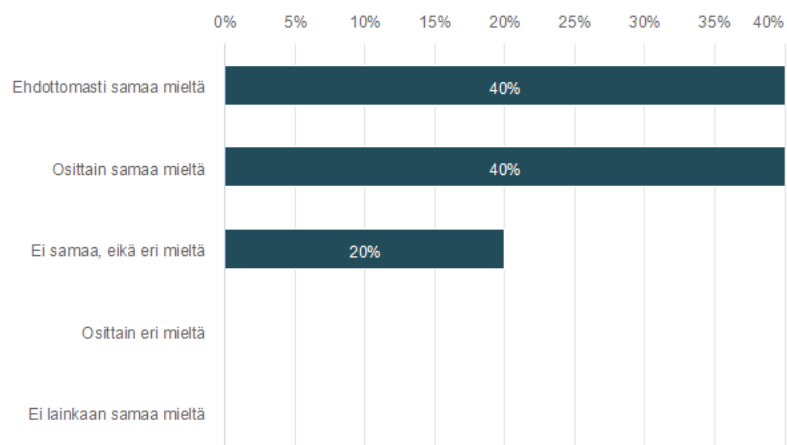
Vastaajien määrä: 42

	n	Prosentti
Ehdottomasti samaa mieltä	27	64,3%
Osittain samaa mieltä	12	28,6%
Ei samaa, eikä eri mieltä	3	7,1%
Osittain eri mieltä	0	0,0%
Ei lainkaan samaa mieltä	0	0,0%

9. Koetko, että yhteydenotto perheisiin on helppoa?

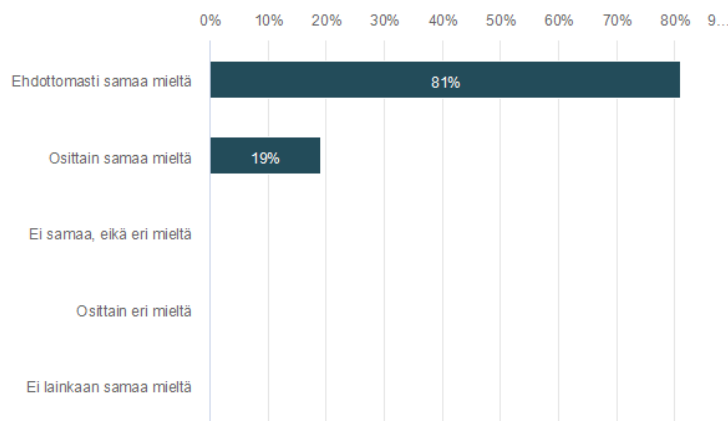
Vastaajien määrä: 5

	n	Prosentti
Ehdottomasti samaa mieltä	2	40,0%
Osittain samaa mieltä	2	40,0%
Ei samaa, eikä eri mieltä	1	20,0%
Osittain eri mieltä	0	0,0%
Ei lainkaan samaa mieltä	0	0,0%

10. Koetko, että yhteydenotto valmentajiin on helppoa?

Vastaajien määrä: 37

	n	Prosentti
Ehdottomasti samaa mieltä	30	81,1%
Osittain samaa mieltä	7	18,9%
Ei samaa, eikä eri mieltä	0	0,0%
Osittain eri mieltä	0	0,0%
Ei lainkaan samaa mieltä	0	0,0%

12. Kuvaile kolmella sanalla sanaa kasvatuskumppanuus. Mitä asioita mieleesi nousee ensimmäisenä?

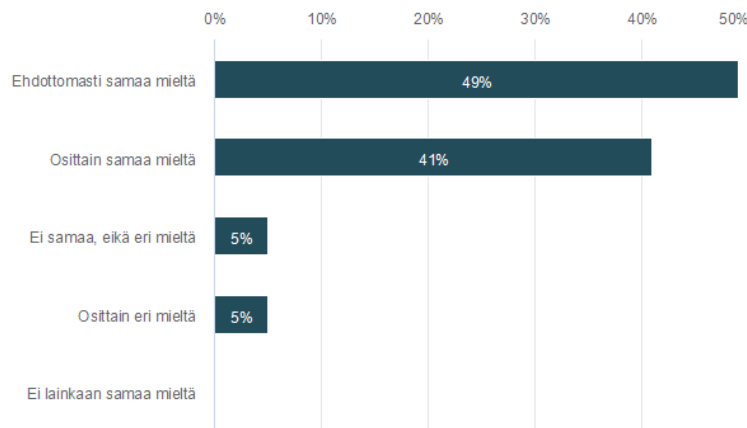
Vastaajien määrä: 33

Vastaukset
Avoimuus, luottamus, yhteistyö
Vuorovaikutus, avoimuus, ennakointi
Ei ole tuttu
Toisen osapuolen asemaan asettumisen taito! Avoimuus. Lapsi-/nuorilähtöisyys.
Tuki, kannustus, huomiointi
Avoin lämminhenkinen yhteys.
Yhdessä tekeminen, kasvun tukeminen
Yhdessä toisista välittäen.
Helppo kommunikaatio, avoin viestintä, luottamus
Turvallisuus, välittäminen, huolenpito
Vastuullisuus, yhteistyö, kommunikaatio
Yhteistyö kodin ja valmentajien välillä.
Luotettava, välittävä, yhteistyö
Huolehditään yhdessä tyttöjen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista
Jaetaan vastuuta kasvatuksesta
tukemista, yhdessä toimimista
Vuorovaikutus, vastuu ja huolenpito
yhteistyö, vastuullisuus, avoimuus
Luotettavuus, kuunteleminen ja kuulluksi tuleminen, yhteistyö
Arvot, asenteet, yhteistyö
Yhteistyö, avoimuus, välittäminen,
Yhteistyö, luottamus, välittäminen.

Yhteistyö, yhteiset päämäärät, lasten hyvinvointi
Yhteistyö, ymmärrys
Yhdessä tekeminen, arvostaminen, kunnioittaminen
Säännöt, sosiaalisuus ja turvallisuus
Yhteistyö, lapsi keskiössä, vuorovaikutus
Luottamus, visio, tavoitteellisuus
Avoimuus reiluus lähimmäisenrakkaus
Vuorovaikutus, vastuullisuus, välittömyys
Yhdessä, tukien, turvallisesti
Yhteiset päämäärät, avoin vuorovaikutus ja keskinäinen luottamus. Toiminta yhdessä lasten hyväksi.
Luottamus, yhteistyö, keskustelu

13. Koetko, että yhteydenpito muihin joukkueen vanhempiin on riittävää?

Vastaajien määrä: 37

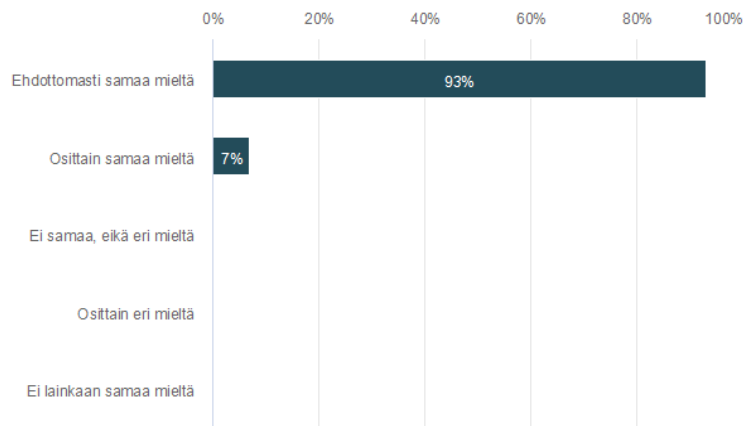
	n	Prosentti
Ehdottomasti samaa mieltä	18	48,7%
Osittain samaa mieltä	15	40,5%
Ei samaa, eikä eri mieltä	2	5,4%
Osittain eri mieltä	2	5,4%

Ei lainkaan samaa mieltä	0	0,0%
--------------------------	---	------

14. Pidätkö yhteistyötä harrastuksen ja kodin välillä tärkeänä?

Vastaajien määrä: 42

	n	Prosentti
Ehdottomasti samaa mieltä	39	92,9%
Osittain samaa mieltä	3	7,1%
Ei samaa, eikä eri mieltä	0	0,0%
Osittain eri mieltä	0	0,0%
Ei lainkaan samaa mieltä	0	0,0%

Liite 2: Saatekirje MyClub -sovelluksen kautta jaetulle kyselylle.

Hei !

Olen Tuija Runtuvuori ja opiskelen Humanistisessa Ammattikorkeakoulussa yhteisöpedagogiksi. Teen opinnäytetyöni yhteistyössä Illusionin kanssa ja opinnäytetyöni käsittelee aihetta kasvatuskumppanuus. Illusion haluaa tuoda kasvatuskumppanuus käsitteen näkyväksi osaksi seuratoimintaa ja tätä kehittämistyötä varten tarvitsisin teidän kaikkien seuratoimijoiden ja vanhempien apua. Kyselyyn vastaaminen vie teiltä aikaa n.2–5 minuuttia.

Tutkimuksen tuloksista teitä ei voida tunnistaa vastaajiksi. Tutkimusaineistoa kerätään ainoastaan tätä kehittämistyötä varten.

Kiitos vastauksestasi!

Ystävällisin terveisin

Tuija Runtuvuori

tuija.runtuvuori@humak.fi